

OP Gruppens delårsrapport
1.1–31.3.2018

OP Gruppens delårsrapport 1.1–31.3.2018: Resultatet före skatt 239 miljoner euro – resultatet för hela året bli mindre än i fjol

- Resultatet före skatt var 239 miljoner euro (283).
- Intäkterna från kundrörelsen ökade kraftigt. Räntenettet ökade med 8 %, försäkringsnettot med 9 % och nettoprovisionsintäkterna med 3 %.
- Intäkterna från placeringsverksamheten minskade med 26 miljoner euro. Ibruktagningen av standarden IFRS 9 i början av året bidrog till minskningen.
- Satsningarna på utveckling ökade kostnaderna som var 10 % större än ett år tidigare.
- Nedskrivningarna av fordringar, 4 miljoner euro (8), var mycket små till följd av återföringar av nedskrivningar.
- CET1-kapitaltäckningen var 20,0 %, dvs. ungefär lika stor som vid slutet av året innan.
- **Bankrörelsens** resultat före skatt ökade till 184 miljoner euro (163). Räntenettet ökade med 2 % och nettoprovisionsintäkterna minskade med 2 %. Kostnaderna ökade med 5 %. Utlåningen ökade under året med 4,5 % och inlåningen med 8,5 %.
- **Skadeförsäkringens** resultat före skatt minskade till 38 miljoner euro (49). Premieintäkterna ökade med 2 % och kostnaderna med 7 %.
- **Kapitalförvaltningens** resultat före skatt ökade till 47 miljoner euro (34). Nettoprovisionsintäkterna var ungefär lika stora som i fjol. Kostnaderna minskade med 2 % jämfört med ett år tidigare. De förvaltade medlen ökade med 1 % på ett år.
- **Övrig rörelse** redovisade ett resultat före skatt på -31 miljoner euro (38). Resultatet belastades av ökningen i de utvecklingsrelaterade kostnaderna. I intäkterna för jämförelseperioden ingick en betydande post av engångsnatur.
- Juris magister, MBA och teknologie doktor Timo Ritakallio började som ny chefsdirektör för OP Gruppen 1.3.2018.
- OP Gruppen meddelade 24.4.2018 att den sänker sina resultatutsikter för 2018: resultatet före skatt 2018 uppskattas bli mindre än 2017 (tidigare ungefär detsamma som eller mindre än). Närmare information om ändringen finns under "Utsikter för återstoden av året".

Betydande satsningar på utveckling av verksamheten

- OP investerar under 2018 cirka 400 miljoner euro på att utveckla sin verksamhet och förbättra kundupplevelsen. Under rapportperioden genomfördes ett test med en bolånetjänst där kunden kan få sitt bolånebeslut i realtid på nätet.
- I maj 2018 öppnar Pohjola Hälsa sitt femte sjukhus i Åbo. Pohjola Hälsa har börjat bygga upp sitt eget läkarcentralsnät. De första läkarcentralerna öppnas i Björneborg och Villmanstrand under 2018.
- Antalet ägarkunder hos andelsbankerna ökade under rapportperioden med 15 000 till över 1,8 miljoner och antalet gemensamma kunder inom OP Gruppens bank- och försäkringsrörelse ökade med 3 000 till nästan 1,8 miljoner.
- Den nya OP-bonus som beviljats ökade med 5 procent till 56 miljoner euro (54).

OP Gruppens nyckeltal

	1–3/2018	1–3/2017	Förändring, %	1–12/2017
Resultat före skatt, milj. €	239	283	-15,8	1 031
Bankrörelse	184	163	13,5	619
Skadeförsäkring	38	49	-23,1	210
Kapitalförvaltning	47	34	40,0	247
Övrig rörelse	-31	38		-45
Ny OP-bonus som samlats till ägarkunder	-56	-54	5,1	-220
	31.3.2018	31.3.2017	Förändring, %	31.12.2017
CET1-kapitaltäckning, %	20,0	18,8	1,2*	20,1
Kapitalbasen i förhållande till minimibeloppet av kapitalbasen (konglomeratlagen), %**	147	142	6*	148
Avkastning på ekonomiskt kapital, %***	19,6	22,2	-2,6*	20,4
Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	6,8	9,1	-2,2*	7,7
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	0,55	0,69	-0,1*	0,6
Nödlidande fordringar av kredit- och garantistocken, %****	1,2	1,2	-0,1*	1,2
Ägarkunder (1 000)	1 848	1 765	4,7	1 833

OP Gruppen tog 1.1.2018 i bruk standarden IFRS 9 "Finansiella instrument". Som jämförelsetal för resultatet har använts talen enligt standarden IAS 39 för motsvarande perioder 2017. För balansräkningstal och andra tal av tvärsnittstyp har som jämförelsetal använts talet enligt IAS 39 vid slutet av 2017, om inte annat nämns.

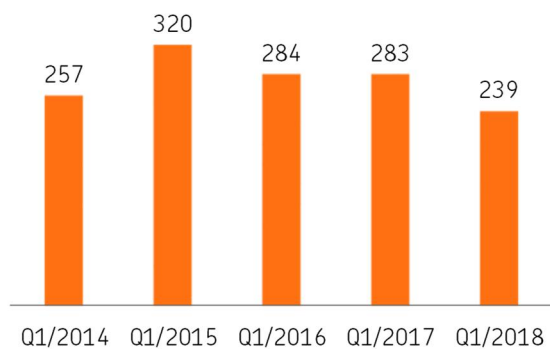
* Förändring i relationstalet

** Relationstalet enligt konglomeratlagen har beräknats för försäkringsbolag med de övergångsbestämmelser som ingår i solvensbestämmelserna för försäkringsbolag.

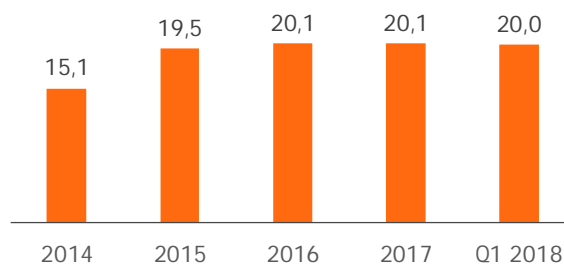
*** 12 mån. glidande

**** Med nödlidande fordringar avses över 90 dagar förfallna fordringar, övriga fordringar med risker samt exponeringar med anstånd som beviljats på grund av kundens ekonomiska svårigheter och som anknyter till sådana fordringar.

Resultat före skatt, milj. €

Kärnprimärkapitaltäckning (CET1), %

Chefdirektör Timo Ritakallios kommentarer

OP Gruppens resultat för det första kvartalet var gott, trots att det blev mindre än i fjol i synnerhet eftersom intäkterna från placeringsverksamheten minskade och kostnaderna ökade. Särskilt positivt med resultatutvecklingen under början av året var att intäkterna från vår kundrörelse, dvs. räntenettet, försäkringsnettot och nettoprovisionsintäkterna ökade klart jämfört med det första kvartalet i fjol. Kostnaderna för utveckling och nya affärsrörelser fick kostnaderna att öka med 10 procent. Den nuvarande bedömningen är att OP Gruppens resultat för hela 2018 uppskattas vara fortsatt gott, men bli mindre än resultatet 2017 som nästan var ett rekordresultat. Vi preciserade resultatutsikterna för återstoden av året i ett meddelande 24.4.2018.

Under början av året utvecklades vår affärsrörelse stabil. Särskilt glädjande var att företagsrörelsen växte: såväl företagsfinansieringen som premieinkomsten från skadeförsäkringar för företagskunder ökade kraftigt. OP Gruppens kapitaltäckning förblev god. Kreditriskerna var måttliga: under årets tre första månader var nedskrivningarna av fordringarna endast 4 miljoner euro netto.

Kärnan för vår strategi är att öka såväl den ekonomiska nyttan som den övriga nyttan för våra ägarkunder. Förnyandet av affärsrörelsen fortsatte i enlighet med vår strategi. Vi förnyar våra tekniska plattformar och bassystem inom såväl kortrörelsen, betalningar, finansiering av privatkunder som fordonsförsäkringar. Samtidigt satsar vi på att utnyttja till exempel analytik, artificiell intelligens, röststyrning och blockkedjeteknik.

Våra kunders behov och finansbranschens omvärld förändras kontinuerligt och vi måste se till att hela tiden behålla vår konkurrenskraft i fråga om såväl kvaliteten på kundbetjäningen som priskonkurrenskraften. Satsningarna på tillväxt och förnyelse är betydande hos oss, vilket accentuerar behovet av att fortlöpande utveckla produktiviteten och smidigheten hos utvecklingen. Våra utvecklingssatsningar fokuserar på att stärka konkurrenskraften för våra tre affärsområden – kärnan för vår affärsverksamhet måste fortlöpande vara i toppform. Dessutom utvecklar vi utifrån våra kunders behov nya tjänster som kompletterar de här affärsrörelserna i synnerhet inom hälsa och välbefinnande, boende, mobilitet och handel.

Under början av året genomförde vi ett test med en digital bolånetjänst där kunden får lånebeslutet på nätet på några minuter till exempel under en visning. Det här är ett betydande steg inom förnyelsen av hela bolåneprocessen. Vi vill svara på våra kunders förväntningar på allt snabbare och smidigare betjäning.

Förnyelsen genomför vi tillsammans, i ett nära samarbete med våra kunder och vår personal. Då jag började som chefdirektör för OP Gruppen i början av mars, frågade jag vår personal vad som är särskilt bra hos OP och vad som ännu kunde förbättras. Som klara styrkor nämndes goda och yrkesskickliga medarbetare, de närmaste chefernas arbete, varumärket och den starka värdegrund som avspeglas i vår dagliga verksamhet. Vi kan vara stolta över dem, och vi vill

hålla kvar dem. Det finns också mycket i vår verksamhet som kan utvecklas, och vi kommer att med kraft ta i tu med det under de närmaste månaderna.

Konjunkturutvecklingen har fortsatt positiv under början av året och de ekonomiska utsikterna är fortsatt gynnsamma. Osäkerheten på finansmarknaden har dock ökat. Såväl det ökade inflationstrycket i USA som de eventuella ökade handelshindren har förorsakat bekymmer. Inom euroområdet växer ekonomin väl, men utsikterna fördunklas bland annat av att euron är stark.

I Finland har ekonomin fortsatt med god intensitet och i speciellt glädjande är att sysselsättningen har ökat. Utvecklingen verkar fortsätta gynnsamt också under slutet av året. Bekymren för att tillväxten ska dämpas i förtid på grund av flaskhalsar inom sysselsättningen har dock blivit allt tydligare. För att garantera att den offentliga ekonomin är hållbar borde man ytterligare öka de åtgärder som främjar sysselsättningen. Statsfinanserna har dragit nytta av konjunkturuppgången men bufferten för nästa nedgång är inte tillräckligt stor. Därför behöver vi nu särskild långsiktighet i vårt samhälleliga beslutsfattande och en gedigen förmåga att genomföra de strukturella reformer som behövs. Med dem tryggar vi bäst såväl fundamentet för vårt välfärdssamhälle som konkurrenskraften i vår ekonomi i den allt tuffare internationella konkurrensen.

OP Gruppens delårsrapport 1.1–31.3.2018

Innehåll

Omvärlden.....	5
Resultat och omslutning.....	6
OP Gruppens strategiska mål.....	7
Hur gruppen främjat ägarkundernas och omvärldens framgång.....	7
Kapitaltäckning.....	9
Riskposition.....	11
Segmentens resultat.....	14
Bankrörelse.....	14
Skadeförsäkring.....	16
Kapitalförvaltning.....	18
Övrig rörelse.....	20
Förändringar i OP Gruppens struktur.....	20
Personal och ersättningar.....	21
OP Andelslags förvaltning.....	21
Investeringar och tjänsteutveckling.....	21
Utsikter för återstoden av året.....	22
Resultaträkning.....	23
Rapport över totalresultat.....	23
Balansräkning.....	24
Rapport över förändringar i eget kapital.....	25
Kassaflödesanalys.....	26
Segmentrapportering.....	27
Noter.....	29

Omvärlden

Utvecklingen i den globala ekonomin var fortsatt god under det första kvartalet. Förtroendet för ekonomin minskade dock en aning eftersom fluktuationerna ökat på finansmarknaden. Inom euroområdet antyder förhandsinformationen att ekonomin vuxit under årets början, men svagare än under den senaste hälften av 2017. Inflationen var fortfarande moderat.

Europeiska centralbanken minskade i början av året sina värdepappersköp till 30 miljarder euro i månaden. Inköpen fortsätter åtminstone till slutet av september. ECB bedömer fortfarande att styrräntorna hålls på nuvarande nivå en längre tid och också efter det att uppköpen av tillgångsposter har upphört.

Euriborräntorna var nästan oförändrade under det första kvartalet. De längre räntorna steg under början av året till följd av det starka sentimentet och de ökade inflationsförväntningarna. Då de handelspolitiska bekymren stärktes, vände de längre räntorna neråt och förväntningarna på att de korta räntorna skulle stiga sköts upp.

Utvecklingen i den finländska ekonomin var fortsatt gynnsam under årets första månader. Enligt förhandsinformationen växte ekonomin med god fart, men aningen långsammare än i fjol.

Den ekonomiska tillväxten har fortsatt på bred front. Sysselsättningen har ökat kraftigt och konsumenternas samt servicebranschernas förtroende har fortsatt att öka. Exporten fortsatte under början av året att växa med god fart och industrins förtroende var fortsatt starkt, men aningen mindre än i fjol. Utvecklingen på bostadsmarknaden fortsatte rätt positivt. Bostadspriserna steg något främst i tillväxtcentra.

Den positiva ekonomiska utvecklingen fortsätter under den närmaste tiden inom hela euroområdet. Normaliseringen av penningpolitiken framskrider lugnt. De största riskerna under den närmaste tiden hänförs till den internationella politiken.

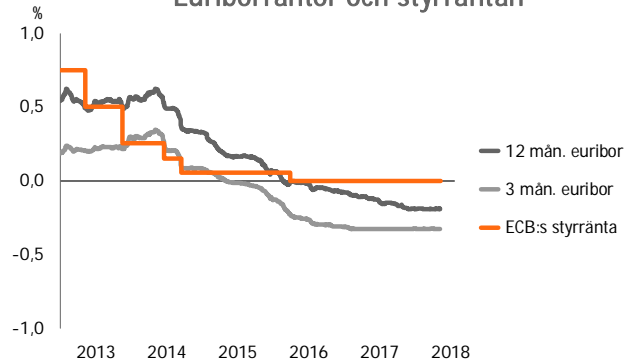
Utlåningen till hushållen ökade måttligt under början av året. Den totala kreditstocken ökade med drygt 2 procent och enbart bolånestocken ökade med cirka 2 procent. Studielånen ökade med mer än 20 procent då studiestödsreformen ökade efterfrågan på studielån. Ökningen i företagskreditstocken minskade till följd av att de syndikerade krediterna minskade. Enligt bankbarometern förväntas efterfrågan på hushålls- och företagskrediter öka.

Beloppet av inlåningen ökade under början av året med nästan 5 procent per år. Inlåningen från företag ökade något snabbare än inlåningen från hushåll.

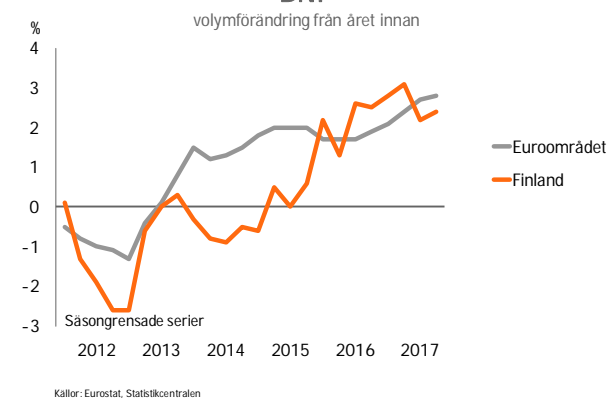
Värdet av placeringsfonder som registrerats i Finland minskade under det första kvartalet 2018 med 1,6 procent till 114,4 miljarder euro. Nettoteckningarna var 434 miljoner euro, men den negativa värdeförändring på 2,3 miljarder euro som berodde på oroligheterna på placeringsmarknaden fick den totala förändringen hos placeringsfonderna att bli negativ.

Det goda ekonomiska sentimentet gav fortsatt stöd åt försäkringsbranschen, men den strama priskonkurrensen i alla kundsegment dämpade utvecklingen hos premieinkomsten i hela branschen.

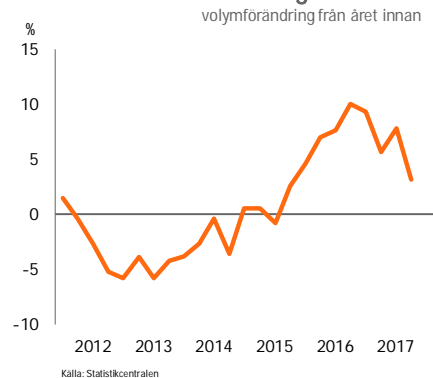
Euriborräntor och styrräntan

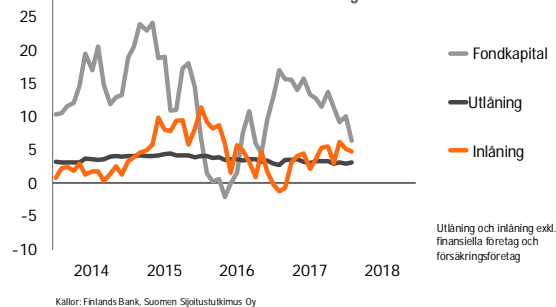
BNP

Investeringar i Finland

Volymutvecklingen inom finansbranschen

Resultat och omslutning

Resultatanalys, milj. €	1–3/2018	1–3/2017*	Förändring, %	10–12/2017*	Förändring, %	1–12/2017*
Resultat före skatt	239	283	-15,8	192	24,0	1 031
Bankrörelse	184	163	13,5	141	30,7	619
Skadeförsäkring	38	49	-23,1	73	-48,2	210
Kapitalförvaltning	47	34	40,0	56	-15,8	247
Övrig rörelse	-31	38		-77		-45
Intäkter						
Räntenetto	282	260	8,2	281	0,4	1 102
Försäkringsnetto	127	117	9,2	137	-7,0	478
Provisionsintäkter, netto	232	226	2,7	242	-4,3	879
Nettointäkter från placeringsverksamhet	79	124	-36,1	104	-23,5	522
Övriga rörelseintäkter	12	31	-60,6	8	44,8	83
Intäkter totalt	732	757	-3,3	772	-5,1	3 063
Kostnader						
Personalkostnader	204	202	1,1	193	5,3	758
Avskrivningar och nedskrivningar	66	42	54,8	88	-25,1	246
Övriga rörelsekostnader	187	171	9,0	222	-16,0	764
Kostnader totalt	456	415	9,8	503	-9,4	1 768
Nedskrivningar av fordringar	-4	-8	-51,2	-20	-80,7	-48
Tillfälligt undantag (overlay approach)	19					
Ny OP-bonus som samlats till ägarkunder	-56	-54	5,1	-56	0,3	-220

* Jämförelsetalen för 2017 har ändrats på det sätt som beskrivs i nottabellerna till följd av att IFRS 15 trätt i kraft och att periodiseringspraxisen för expeditonsavgifter för krediter ändrats.

Balansräkningens nyckeltal, milj. €	31.3.2018	31.12.2017	Förändring, %
Fordringar på kunder	83 080	82 193	1,1
Investeringsstillgångar	23 401	23 324	0,3
Skulder till kunder	64 947	65 549	-0,9
Försäkringsskuld	10 050	9 950	1,0
Skuldebrev emitterade till allmänheten	27 704	26 841	3,2
Eget kapital	11 060	11 084	-0,2
Omslutning totalt	136 931	137 205	-0,2

Januari–mars

OP Gruppens resultat före skatt var 239 miljoner euro (283). Resultatet minskade med 45 miljoner euro från jämförelseperiodens resultat. Det minskade av att nettointäkterna från placeringsverksamhet och de övriga rörelseintäkterna minskade och att kostnaderna ökade. Intäkterna från kundrörelsen, dvs. räntenettet, försäkringsnettot och nettoprovisionsintäkterna ökade däremot från jämförelseperioden.

Räntenettet ökade med 8,2 procent till 282 miljoner euro. Räntenettet ökade i Bankrörelsen med 7 miljoner euro i Övrig rörelse med 9 miljoner euro. Försäkringsnettot ökade med 9,2 procent till 127 miljoner euro främst till följd av att företagskundernas premieintäkter ökade. Under jämförelseperioden försvagade sänkningen av diskonteringsräntan försäkringsnettot med 13 miljoner euro. Nettoprovisionsintäkterna var 232 miljoner euro, dvs. 6 miljoner euro större än ett år tidigare. Nettoprovisionsintäkterna från kapitalförvaltningen ökade med 2 miljoner euro, nettoprovisionsintäkterna från fonderna med en miljon euro och nettoprovisionsintäkterna från betalningsrörelsen med 2 miljoner euro.

Nettointäkterna från placeringsverksamhet minskade med 36,1 procent till 79 miljoner euro. På en del av skadeförsäkringsbolagens egetkapitalinstrument tillämpas ett tillfälligt undantag (overlay approach), vilket förbättrade rapportperiodens resultat med 19 miljoner euro. Nettot av intäkterna från placeringsverksamhet minskade med 26 miljoner euro.

Nettointäkter värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat (under jämförelseperioden nettointäkter från tillgångar som kan säljas) minskade från jämförelseperioden med 71 miljoner euro. I början av 2018 togs standarden IFRS 9 i bruk, vilket medförde att beloppet av placeringar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat och realisationsvinster minskade. Under rapportperioden bokfördes 36 miljoner euro (58) i realisationsvinster. Beloppet av placeringar värderade till verkligt värde via resultatet ökade däremot. Värdeförändringarna i derivatens kredit- och motpartsrisik som beror på marknadsförändringar minskade nettointäkterna från handeln med totalt 8 miljoner euro från jämförelseperioden. De kortfristiga räntekompletteringsarna i livförsäkringen var mindre än under jämförelseperioden och de ökade nettointäkterna från placeringsverksamheten med 29 miljoner euro från jämförelseperioden.

De övriga rörelseintäkterna minskade från jämförelseperioden med 19 miljoner euro till 12 miljoner euro. Under jämförelseperioden bokfördes återbäringar av mervärdesskatt från tidigare år för totalt 20 miljoner euro på övriga rörelseintäkter.

Kostnaderna ökade med 9,8 procent till 456 miljoner euro (415). Kostnadsökningen berodde främst på att kostnaderna för utveckling av den nuvarande affärsrörelsen, kostnaderna för nya affärsrörelser samt avskrivningarna och nedskrivningarna ökade. OP Gruppens betydande satsningar på utveckling av tjänsterna ökade utvecklingskostnaderna med 31,7 procent. De direkta utvecklingskostnaderna var totalt 54 miljoner euro (41). De nya affärsrörelsernas andel av ökningen i kostnader totalt var 6

miljoner euro. Avskrivningarna enligt plan ökade med 23,5 procent till 52 miljoner euro. Merparten av ökningen i avskrivningar berodde på de ökade satsningarna på utveckling. Nedskrivningarna ökade med 13 miljoner euro från jämförelseperioden.

Resultatförsvagande nedskrivningar på olika resultatposter för krediter och fordringar samt placeringar bokfördes för totalt 8 miljoner euro (17), varav 4 miljoner euro (8) bokfördes för krediter och övriga fordringar. Nedskrivningarna av fordringar har 2018 beräknats i enlighet med standarden IFRS 9, så de är inte helt jämförbara med de nedskrivningar som beräknats enligt den tidigare standarden IAS 39. Nödlidande fordringar av krediter och övriga fordringar var små, dvs. 1,2 procent (1,2) av kredit- och garantistocken.

OP Gruppens inkomstskatt för rapportperioden var 50 miljoner euro (53). Den effektiva skattesatsen var 22,0 procent (18,7).

OP Gruppens eget kapital uppgick till 11,1 miljarder euro (11,1). Det egna kapitalet ökade av rapportperiodens resultat. I eget kapital ingick Avkastningsandelar för 2,8 miljarder euro (2,9), av dem bestod 0,2 miljarder euro (0,3) av uppsagda Avkastningsandelar. Avkastningsmålet för Avkastningsandelarna för 2018 är 3,25 procent. Den ränta som ackumulerats på Avkastningsandelar under rapportperioden uppskattas till sammanlagt 23 miljoner euro. För 2017 betalas räntor för totalt 90 miljoner euro i juni 2018. Övergången till standarden IFRS 9 1.1.2018 minskade det egna kapitalet med 57 miljoner euro.

OP Gruppens strategiska mål

OP Gruppens strategiska mål	31.3.2018	31.12.2017	Mål 2019
Kundupplevelse, NPS (-100+100)			
Varumärket	21	21,5	25
Kundmöten	59	58	70, på sikt 90
CET1-kapitaltäckning, %	20,0	20,1	22
Avkastning på ekonomiskt kapital, % (12 mån. glidande)	19,6	20,4	22
Kostnader för nuvarande affärsrörelse (12 mån. glidande), milj. €	1 693	1 661	Kostnaderna 2020 på samma nivå som 2015 (1 500)
Ägarkunder, miljoner	1,8	1,8	2,1 (2019)

Hur gruppen främjat ägarkundernas och omvärldens framgång

OP Gruppens grunduppgift är att med sin starka kapitaltäckning och effektivitet skapa bestående ekonomisk framgång, trygghet och välfärd för sina ägarkunder och omvärlden. OP Gruppens verksamhet bygger på kooperativa värden, en stark kapitaltäckning, kunnig riskhantering och respekt för kunderna.

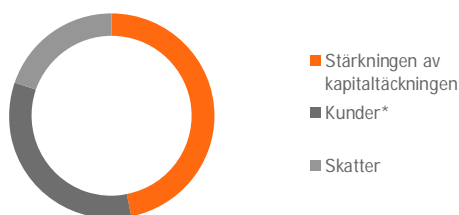
Gruppens värden är människonärhet, ansvarskänsla och framgång tillsammans.

Eftersom OP Gruppen är ett kooperativt företag styrs verksamheten av en dubbelroll. I affärsrörelserollen erbjuder gruppen kunderna konkurrenskraftiga produkter och tjänster samt ser till att verksamheten är lönsam och att kapitaltäckningen utvecklas. I den samhälleliga rollen främjar OP omvärldens framgång och välfärd på lång sikt genom att verka som en positiv förändringskraft i omvärlden. Den samhälleliga rollen innebär effektiva handlingar för samhällets bästa såväl på det lokala planet som på riksplanet – digitalt och fysiskt.

Användningen av resultatet

Eftersom OP Gruppen är ett kooperativt företag har den inte som mål att maximera vinsten för ägarna, utan att så effektivt som möjligt producera de tjänster som ägarkunderna behöver. Gruppen använder den gemensamma framgången för ägarkundernas bästa i form av koncentreringsförmåner och andra ekonomiska förmåner samt för att upprätthålla och utveckla betjäningens förmågan.

Uppskattning av hur OP Gruppens rörelseresultat för rapportperioden används då det fastställts efter räkenskapsperiodens slut:

*) Kunder = kundbonus, rabatter och räntor på ägarkundernas placeringar

OP behöver en stark kapitaltäckning såväl för att framgångsrikt genomföra sin grunduppgift som för att uppfylla de ökande myndighetskraven. Merparten av rörelseresultatet används för att stärka kapitaltäckningen. Det här betyder att gruppen måste vara effektiv och ha resultatkapacitet också i fortsättningen.

En betydlig del av resultatet återbetalas till ägarkunderna genom OP-bonus och genom olika förmåner och rabatter. I enlighet med grundprincipen för kooperativa företag ska nyttan fördelas i proportion till hur mycket varje medlem anlitar andelslagets tjänster. Förmånshelheten består av OP-bonus som samlas för nästan alla ärenden i proportion till mängden ärenden samt av förmåner och rabatter på banktjänster samt på skadeförsäkrings- och kapitalförvaltningsprodukter. Dessutom erbjuds vissa tjänstekoncept endast till ägarkunder. Ägarkunderna kan också placera i sin andelsbank via Avkastningsandelar. På Avkastningsandelarna betalas en årlig ränta som utgör bankernas vinstutdelning.

Mätt enligt de skatter som OP Gruppen betalar för resultatet är den en av de största skattebetalarna i Finland. Genom att betala skatten i Finland främjar OP hela Finlands framgång.

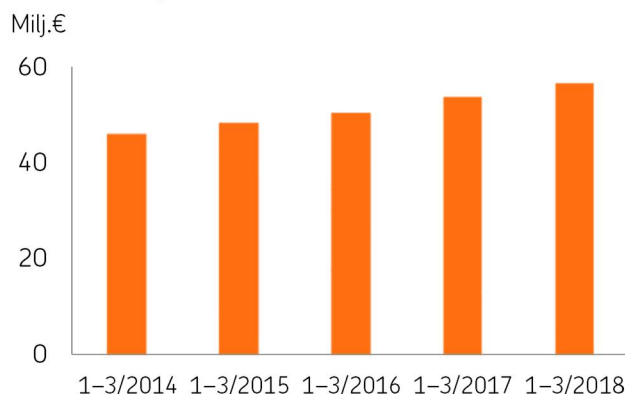
Kundrelationer och kundförmåner

OP Gruppens ägarkunder ökade under januari–mars med 15 000 till nästan 1,85 miljoner.

Vid slutet av mars uppgick andelsbankernas ägarkunders placeringar i andelsbankernas Avkastningsandelar och medlemsandelar till totalt 3,0 miljarder euro (3,1).

Andelsbankernas ägarkunder samlar OP-bonus för sina bank-, skadeförsäkrings- och kapitalförvaltningsärenden. Värdet av den nya bonus som ägarkunderna samlat genom att koncentrera sina ärenden var totalt 56 miljoner euro (54) för januari–mars. Bonus användes för bank- och kapitalförvaltningstjänster för totalt 30 miljoner euro (30) och för försäkringspremier för skadeförsäkringsprodukter för 28 miljoner euro (27). OP-bonus användes för 580 000 försäkringsräkningar (574 000), av vilka 81 500 (74 000) betalades helt med bonus.

Ny kundbonus som samlats

Ägarkundernas nytta av det rabatterade priset på paketet med dagliga banktjänster uppgick till 14 miljoner euro (13) under rapportperioden. Under rapportperioden beviljades ägarkunderna 14 miljoner euro (17) i koncentreringsrabatter på skadeförsäkringar. Dessutom köpte, sålde och bytte ägarkunderna andelar i de flesta fonder utan separata kostnader. Förmånens värde under rapportperioden var 1 miljoner euro (2).

Den ränta som ackumulerats på Avkastningsandelar under rapportperioden uppskattas till sammanlagt 23 miljoner euro (22). Avkastningsmålet för Avkastningsandelarna för 2018 är en ränta på 3,25 procent (3,25).

Ansvarskänsla

Samhällsansvaret är en fast del av OP Gruppens affärsrörelse och strategi. Inom vårt arbete kring samhällsansvaret beaktar gruppen det ekonomiska och sociala ansvaret samt miljöansvaret. OP Gruppens mål inom samhällsansvaret är att vara en föregångare inom branschen i Finland. OP har förbundit sig till att iakta de tio principerna om mänskliga rättigheter, rättigheter i arbetslivet, miljöprinciper och antikorrupcion i enlighet med FN:s Global Compact-initiativ. OP har sedan 2009 iakttagit FN:s principer för ansvarsfull placering.

I februari började OP i samarbete med LeaseGreen erbjuda energirenoveringar för husbolag. Med energirenoveringarna gör OP det möjligt för kunderna att minska sitt koldioxidavtryck.

OPs mål för att främja mångfalden är att det ska finnas minst 40 procent av vardera könet i bestämda chefsuppdrag. Vid slutet av mars var kvinnornas andel 23 procent. Vid slutet av 2017 var andelen 21 procent.

OP är huvudsaklig samarbetspartner för den riksomfattande Ekonomikunskapsstävlingen för niondeklassister. Det första skedet av den förnyade tävlingen ägde rum i grundskolorna runt om i Finland i början av april. OP är värd för finalen på riksplanet i Vallgård 25.5.2018. Främjandet av de ungas förmåga att förstå finansiell information är en viktig del av OPs samhällsansvar.

OP fortsätter med att upprätthålla förmedlingstjänsten för frivilligarbete, Hiiop100, som en del av samhällsansvarsprogrammet också 2018.

OP Gruppen donerar med kampanjen Sommarjobb på OPs bekostnad över 500 000 euro till föreningar runt om i Finland. Genom kampanjen erbjuds ett sommarjobb för 1 200 unga.

Flerkanalstjänster

Gruppens servicenät består av flera kanaler: kontors-, nät-, mobil- och telefontjänster. Personlig kundbetjäning erbjuds på kontor och digitalt. Gruppens mål är att erbjuda branschens bästa kundupplevelse i flera kanaler genom fortlöpande och betydelsefulla möten i alla kanaler.

OP-mobilen var i mars huvudkanal för kundernas dagliga ärenden med nästan 19 miljoner besök (15) på en månad. Antalet besök i nättjänsterna var cirka 9 miljoner (10). Antalet besök i mobilapplikationen Pivo översteg 2,6 miljoner i mars (2,0). OP-företagsmobilen, som lanserades 2016, hade 440 000 besök i mars (62 000).

Bekräftelseverktyget mobilnyckeln lanserades i december 2017 och blev tillgänglig för alla användare av OP-mobilen under början av 2018. Mobilnyckeln är en del av OP-mobilen och den kan användas för att bekräfta transaktioner i OP-mobilen utan nyckeltalslista.

Med Pivos kompisbetalning och Siirto-betalningen kan kunderna överföra pengar till en annan person med hjälp av mottagarens telefonnummer. Cirka 386 000 OP-kunder har redan registrerat sig i Siirto-tjänsten. Med Pivos betalknapp eller OP Siirto-betalknappen kan kunderna betala inköp i nätaffärer utan nyckeltalslista eller kortkod. Pivo och Siirto är redan ett alternativt betalsätt i över 4 000 nätaffärer.

Trots att nättjänsterna och mobiltjänsterna har växt, har OP Gruppen fortfarande det mest omfattande kontorsnätet i landet: 402 kontor (407) runt om i Finland. Det egna kontorsnätet stöds dessutom av ett omfattande nätverk av ombud och partner som är särskilt viktigt vid försäljningen av skadeförsäkringar.

OP Gruppen har stor närvaro i de vanligaste sociala medierna, där den har sammanlagt närmare 390 000 följare (370 000). Utöver gruppens konton i sociala medier på riksplanet, har många andelsbanker egna Facebook-sidor där de delar publikationer som är avsedda för den lokala kundkären.

Hälsa och välbefinnande

Pohjola Hälsa Ab:s sjukhusnät består av fyra Pohjola Hälsa-sjukhus i Helsingfors, Tammerfors, Uleåborg och Kuopio. Alla sjukhus erbjuder omfattande bashälsövård och specialistsjukvård, undersökningar, operationstjänster samt rehabilitering. Sjukhusnätet fullbordas då Pohjola Hälsas sjukhus i Åbo öppnar i maj 2018.

Under de närmaste åren kommer Pohjola Hälsas nätverk att kompletteras med ett riksomfattande nät med läkarcentraler. De första Pohjola Hälsa-läkarcentralerna öppnas i Villmanstrand och Björneborg under 2018. De är läkarcentraler med full service. De erbjuder allmän- och specialläkartjänster för privat- och företagshälsövårdskunder.

Kunderna har varit nöjda med betjäningen vid Pohjola Hälsa. NPS-talet som operationspatienterna gett var i januari–mars 97 (96).

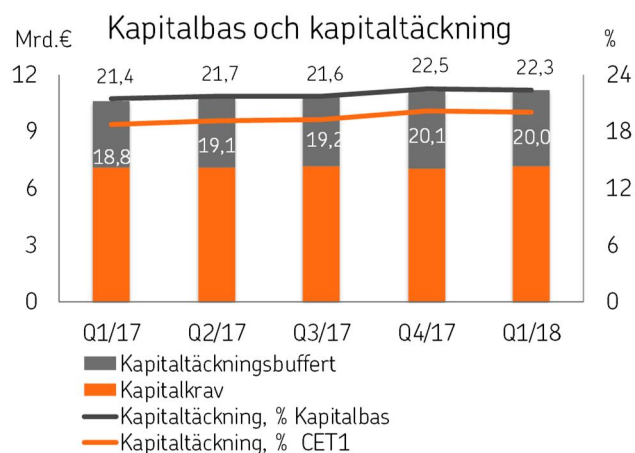
Kapitaltäckning

Kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

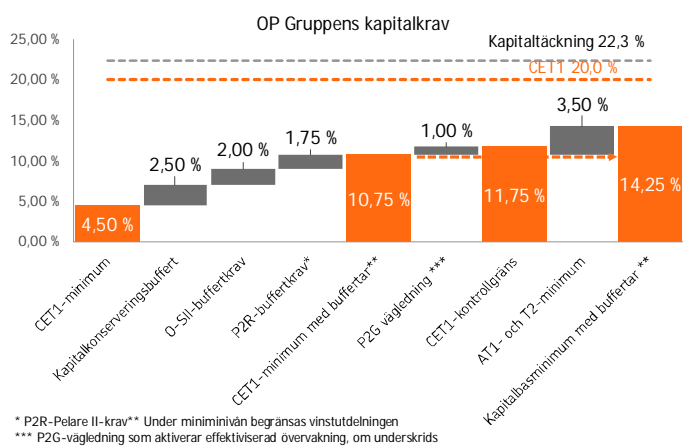
OP Gruppens kapitalbas uträknad enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (konglomeratlagen) överskred lagens minimibelopp med 3,6 miljarder euro (3,6). Kapitalkravet för Bankrörelsen var oförändrat på 14,3 procent av riskvägda poster. Gruppens kapitalbas i förhållande till minimikapitalkravet var 147 procent (148). Relationstalet var 162 procent utan de riskviktsgolv som ECB fastställt. Till följd av bankrörelsens buffertkrav och försäkringsbolagens solvenskrav beskriver minimikapitalet för kapitaltäckningen enligt konglomeratlagen, 100 procent, den nivå inom vilken konglomeratet kan verka utan myndighetsåligganden på grund av underskridning av buffertar.

Kapitaltäckning för kreditinstitut

OP Gruppens CET1-kapitaltäckning var 20,0 procent (20,1). De riskviktsgolv som ECB fastställt sänkte kapitaltäckningen med 2,1 procentenheter. Ökningen i den totala risken översteg ökningen i kärnprimärkapitalet. De kalkylerade justeringarna av förmånsbestämda pensionsplaner (IAS 19) inverkar på gruppens CET1-kapitaltäckning med cirka -0,9 procentenheter, dvs. något mindre än vid slutet av 2017.

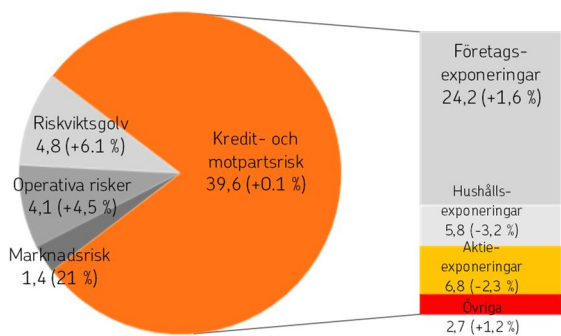
Kapitaltäckningen i OP Gruppens kreditinstitutsverksamhet är stark i förhållande till den lagstadgade kapitaltäckningen och de kapitalkrav som ställs av myndigheterna. Den lagstadgade minimigränsen är 8 procent för kapitalrelationen och 4,5 procent för CET1-kapitaltäckningen. Kapitalkonserveringsbufferten på 2,5 procent enligt kreditinstitutslagen, O-SII-buffertkravet på 2 procent och ECB:s P2R-krav höjer i praktiken den lägsta gränsen till 14,3 procent för kapitalrelationen och till 10,8 procent för CET1-kapitaltäckningen.

Kärnprimärkapitalet i gruppens kreditinstitutsverksamhet var 10 miljarder euro (9,9). Kärnprimärkapitalet ökade av bankrörelsens resultat och emissioner av Avkastningsandelar. Beloppet av Avkastningsandelarna i kärnprimärkapitalet var 2,8 miljarder euro (2,8).

Det totala riskvägda exponeringsbeloppet uppgick till 50,0 miljarder euro (49,2), vilket är 1,5 procent större än vid slutet av fjolåret. Den lägsta gränsen för riskvikterna för hushållsexponeringar som ECB fastställt var 4,8 miljarder euro, och utan den var det totala riskvägda exponeringsbeloppet 45,2 miljarder euro och ökningen från årsskiftet 1,1 procent. De genomsnittliga riskvikterna för företagsexponeringarna och hushållsexponeringarna var oförändrade jämfört med årsskiftet.

Totalt riskvägd exponeringsbelopp
 31.3.2018 50,0 mrd.€
 (förändring från årets början 1,5 %)

Finans- och försäkringskonglomeratets interna investeringar i försäkringsföretag behandlas i enlighet med ECB:s tillstånd som riskvägda poster. I aktieexponeringarna ingår 6,5 miljarder euro i riskvägda poster för gruppens interna innehav i försäkringsföretag med en riskvikt på cirka 280 procent.

Finansinspektionen fattar ett makrotillsynsbeslut kvartalsvis. Finansinspektionen beslöt i mars 2018 att tills vidare inte ställa något kontracykliskt buffertkrav för bankerna. För bolånen trädde en lägsta gräns för riskvikten på 15 procent i kraft vid början av 2018 för minst två år. Med riskviktsgolvet vidtas förberedelser för den systemrisk som förorsakas av att hushållens skuldsättning enligt Finansinspektionen ökat. Den lägsta gränsen för riskvikten påverkar inte OP Gruppens totala riskvägda exponeringsbelopp med beaktande av de lägsta gränser för riskvikt för hushållsexponeringarna som ECB fastställt. Utan ECB:s lägsta gräns för riskvikt på 15 procent för bostadskrediter försvaga CET1-kapitaltäckningen med uppskattningsvis 1,2 procentenheter.

I de kommande EU-bestämmelserna ingår ett krav som beskriver skuldsättningsgraden, dvs. bruttosoliditetsgraden (Leverage Ratio). Bruttosoliditetsgraden för OP Gruppens bankrörelse är enligt nuvarande tolkningar uppskattningsvis 7,9 procent (7,9) enligt siffrorna vid slutet av rapportperioden. Enligt utkastet till bestämmelserna är minimigränsen 3 procent.

En systemriskbuffert har intagits i kreditinstitutslagen. Finansinspektionen kan enligt lagen fastställa en systemriskbuffert på 0–5 procent. Bufferten påverkar OP Gruppen endast om den överskrider OP Gruppens O-SII-buffert, som för närvarande är 2 procent.

Skade- och livförsäkring

Skadeförsäkringens och livförsäkringens kapitalbaser minskade till följd av utdelningar. Försäkringsbolagens solvensställning stärktes trots det.

	Skadeförsäkring		Livförsäkring	
	31.3. 2018	31.12. 2017	31.3. 2018	31.12. 2017
Kapitalbas, milj. €*	929	902	1 305	1 317
Kapitalkrav, milj. €*	677	666	637	674
Solvensprocent*	137	135	205	195
Solvensprocent (utan beaktande av övergångsbestämmelse)	137	135	159	151

*med beaktande av övergångsbestämmelser

ECB:s tillsyn

OP Gruppen lyder under ECB:s tillsyn. OP Gruppen underrättades 2.2.2017 om att ECB beslutat att fastställa ett riskviktsgolv för OP Gruppens hushållsexponeringar för en tid på 18 månader. De relevanta lägsta gränser för riskvikter för hushållsexponeringar som ECB fastställt är 15,4 procent för exponeringar med säkerhet i fastighet och 32,7 procent för privatkunders övriga exponeringar. De lägsta gränserna för riskvikter gäller enligt beslutet åtminstone till det tredje kvartalet 2018. Beslutet beror på att ECB noterat brister i styrnings- och valideringsprocessen för den IRBA-metod (Internal Ratings Based Approach) som OP Gruppen tillämpar för kapitaltäckningsanalysen, i synnerhet att valideringar försenats. De centralaste bristerna är korrigerade. Korrigeringen av de återstående bristerna framskrider planenligt.

ECB har för OP Gruppen ställt ett buffertkrav som baserar sig på tillsynsmyndighetens bedömning (SREP). Det buffertkrav som ECB fastställt och som trädde i kraft 1.1.2018 (P2R) var 1,75 procent. Dessutom har ECB som kapitaltäckningsvägledning (P2G) fastställt 1,0 procent. Om gränsen överskrids påverkas t.ex. vinstutdelningen inte av det. De buffertkrav som ECB ställt är på samma nivå som i fjol.

Skulder i enlighet med lagen om resolution

Enligt bestämmelserna om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag har resolutionsmyndigheten rätt att på ett sätt som påverkar placerarens ställning ingripa i villkoren för placeringsprodukter som banken emitterat. Resolutionsmyndighet för OP Gruppen är EU:s resolutionsnämnd (Single Resolution Board) i Bryssel. Resolutionsmyndigheten håller på att fastställa ett minimibelopp för skulder (MREL) enligt resolutionslagen för OP Gruppen på grupplanen.

Riskposition

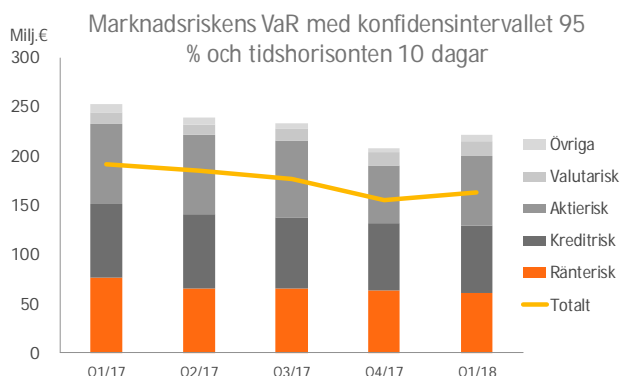
OP Gruppens riskposition har hållits stabil. Riskhanteringsförmågan är stark och tryggar förutsättningarna för gruppens affärsrörelse.

Den goda riskhanteringsförmågan och moderata målrisknivån höll kreditriskpositionen stabil.

OP Gruppens finansieringsposition och likviditet är goda. Tillgången på finansiering har hållits god. Under rapportperioden emitterade OP Gruppen långfristiga obligationslån för totalt 0,1 miljarder euro. Inlåningens andel av kreditstocken har hållits stabil under rapportperioden.

OP Gruppens marknadsriskposition var stabil under rapportperioden. Nyckeltalet VaR, som mäter gruppens marknadsrisk, var 163 miljoner euro (156) vid slutet av rapportperioden.

I VaR ingår försäkringsföretagens totala omslutning, trading-funktionen, likviditetsreserven och gruppens treasury ränteposition.

De operativa riskerna uppskattas i enlighet med målet vara moderata. Den snabba utvecklingen av verksamheten och tjänsterna ställer dock ytterligare utmaningar för riskhanteringen de närmaste åren.

Riskerna i förmånsbestämda pensionsplaner ansluter sig till ränte- och marknadsrisken, framtida pensionshöjningar samt till den längre förväntade livslängden. En förändring i den ränta som tillämpas vid diskontering av pensionsåtagandet har en väsentlig inverkan på pensionsåtagandets belopp. Den minskning i nettoskulden för förmånsbestämda pensionsplaner som under rapportperioden bokförts i övrigt totalresultat förbättrade rapportperiodens totalresultat före skatt med 15 miljoner euro (16). Nettoskulden minskade till följd av att diskonteringsräntan höjdes.

En av compliance-funktionens centrala prioriteringar under rapportperioden var att säkerställa att OP Gruppen skulle efterleva de krav som ställdes av de bestämmelser som trädde i kraft 2018.

OP Gruppen har lämnat in sitt svar på Konkurrens- och konsumentverkets utredningsbegäran från 2015. Myndigheterna reder ut OP Gruppens marknadsställning inom hushållsbankstjänster och prissättningen av skadeförsäkringsprodukter. Myndigheterna utreder fortfarande ärendet.

Bankrörelse

Bankrörelsens centrala risker är de kreditrisker som uppstår i kundrörelsen samt marknadsrisken.

Bankrörelsens kreditriskposition förblev stabil och riskerna måttfulla. Det sammanlagda beloppet av problemfordringar var 3,0 miljarder euro (2,9), varav presterande exponeringar med anstånd uppgick till 66,2 procent (64,3). Ökningen i problemfordringarna beror på den ökade användningen av exponeringar med anstånd samt delvis också på svagare ratingar till följd av uppdateringen av ratingskalan. Med problemfordringar avses över 90 dagar förfallna fordringar, övriga fordringar med risker och exponeringar med anstånd på grund av kundens ekonomiska svårigheter. Exponeringar med anstånd där man på kundens initiativ kommit överens om lättnader i den ursprungliga betalningsplanen för att hjälpa kunden att klara av tillfälliga betalningssvårigheter. Andelsbankerna strävar efter att aktivt finna lösningar för att kunderna ska klara av tillfälliga betalningssvårigheter. Ändringar i betalningsplanen som beror på annat än kundens ekonomiska svårigheter klassificeras inte som problemfordringar. De nödlidande fordringarna hölls låga och utgjorde 1,2 procent av kredit- och garantistocken (1,2). Nedskrivningarna var 4 miljoner euro (8).

Fördelningen i kredit- och garantistocken

	31.3.2018	31.12.2017
Kredit- och garantistocken, mrd. euro	85,7	84,8
Privatkunders exponeringar, mrd. euro	50,2	50,0
av kredit- och garantistocken, %	58,6	58,9
de två bästa ratingklasserna, %	84,0	83,5
de tillfredsställande ratingklasserna, %	12,4	12,9
de två svagaste ratingklasserna, %	3,6	3,6
Exponeringar mot företag och bostadssammanslutningar, mrd. euro	32,9	32,6
av kredit- och garantistocken, %	38,4	38,5
de bästa ratingklasserna (IG), %	55,3	55,4
övriga ratingklasser (exklusive fallerande), %	43,6	43,4
fallerade, %	1,2	1,2
fallerande, milj. euro	535,7	554,3
Övriga exponeringar, mrd. euro	2,5	2,2

Inte en enda exponering mot en kund överskred tio procent av kapitalbasen efter avdragsposter och annan kreditriskreducering. Kapitalbasen som täcker exponeringar uppgick till 11,1 miljarder euro (11,0).

De viktigaste branscherna för exponeringar mot företag och bostadssammanslutningar	31.3.2018	31.12.2017**
Uthyrning och förvaltning av bostäder*, %	17,6	17,4
Uthyrning och förvaltning av övriga fastigheter, %	10,1	9,8
Energi, %	9,4	9,8
Övriga branscher, %	63,0	63,0
Totalt, %	100	100

* Av exponeringarna i branschen uthyrning och förvaltning av bostäder var xx procent exponeringar i bostadssammanslutningar och 12,8 procent exponeringar med garantier från offentlig sektor.

** Talen har justerats i enlighet med nuvarande uppföljning.

Bankrörelsens ränterisk mätt med effekten av en räntesänkning på en procentenhet på räntenettet under 12 månader var vid slutet av mars -101 miljoner euro.

OP Gruppen förvaltade vid slutet av rapportperioden insättningar som omfattas av insättningsgarantin för ett totalbelopp på 34,4 miljarder euro (34,3). Ur insättningsgarantifonden ersätts högst 100 000 euro till varje kund i OP Gruppen.

Skadeförsäkring

Skadeförsäkringens centrala risker är de försäkringstekniska riskerna i anslutning till skadeutvecklingen, marknadsriskerna för

de placeringar som utgör täckning för försäkringsskulden, en oväntad förlängning av den förväntade livslängden för förmånstagare till försäkringsskulden för pensioner, nivån på den ränta som använts för att värdera försäkringsskulden samt differensen mellan försäkringsskuldens diskonteringsränta och marknadsräntorna.

En ökning i den förväntade livslängden med ett år skulle öka försäkringsskulden för pensioner med 45 miljoner euro. En sänkning av den räntenivå som används vid värderingen av försäkringsskulden med 0,1 procentenheter skulle öka försäkringsskulden med 27 miljoner euro.

Det har inte skett några betydande förändringar i skadeförsäkringens försäkringstekniska risker. Den viktigaste marknadsrisken i skadeförsäkringen är den förhöjande effekt som en nedgång i marknadsräntorna har på försäkringsskuldens värde och kapitalkravet.

Placeringarnas riskposition var stabil under rapportperioden. Nyckeltalet VaR, som mäter risken, var 51 miljoner euro (52) vid slutet av rapportperioden. Inga betydliga förändringar skedde i placeringsportföljens tillgångslagsfördelning. Försäkringsskuldens ränterisk har skyddats utöver med räntederivat också med obligationslån. Ränte- och kreditrisken i portföljen förblev stabil. Säkringsgraden för ränterisken för försäkringsskulden har höjts avsevärt.

Kapitalförvaltning

De centralaste riskerna i kapitalförvaltningen är marknadsriskerna i livförsäkringens placeringstillgångar, räntan som tillämpats vid värderingen av försäkringsskulden samt att de försäkrades förväntade livslängd växer snabbare än beräknat.

En ökning i den förväntade livslängden med ett år skulle öka försäkringsskulden med 27 miljoner euro. En sänkning av den räntenivå som används vid värderingen av försäkringsskulden med 0,1 procentenheter skulle öka försäkringsskulden med 31 miljoner euro.

Det finns en buffert för placerings- och kundbeteenderiskerna i anslutning till de separata försäkringsbestånd som överförts från Suomi-bolaget. Bufferten räcker till för att täcka en betydande negativ avkastning på placeringstillgångarna i de separata bestånden varefter OP Gruppen bär riskerna för bestånden.

I livförsäkringens försäkringstekniska risker har kundbeteenderisken skyddats med ett återförsäkringsavtal, och till följd av det är kundbeteenderisken mindre än under fjolåret.

Placeringarnas riskposition var stabil under rapportperioden. Nyckeltalet VaR, som mäter risken, var 58 miljoner euro (61) vid slutet av rapportperioden. Inga betydliga förändringar skedde i placeringsportföljens tillgångslagsfördelning. Försäkringsskuldens ränterisk har skyddats utöver med räntederivat också med obligationslån. Ränte- och kreditrisken i portföljen förblev stabil. Säkringsgraden för ränterisken för försäkringsskulden har höjts avsevärt.

Övrig rörelse

De centrala riskerna inom Övrig rörelse är likviditetsreservens kredit- och marknadsriskerna samt likviditetsriskerna.

Marknadsrisken har störst betydelse för skuldebrev som ingår i likviditetsreserven.

Marknadsrisken i relation till marknadsvärdet av skuldebreven i likviditetsreserven (VaR 95 %) förblev stabil under rapportperioden. Placeringarna minskade något. Inga betydliga förändringar skedde i tillgångsslagsfördelningen.

OP Gruppen tryggar sin likviditet med en likviditetsreserv som i huvudsak består av tillgodohavanden på centralbanker och fordringar som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering. Likviditetsreserven räcker till för att täcka finansieringsbehovet på kort sikt för det kända och uppskattade kassaflödet samt för likviditetsstressscenariet.

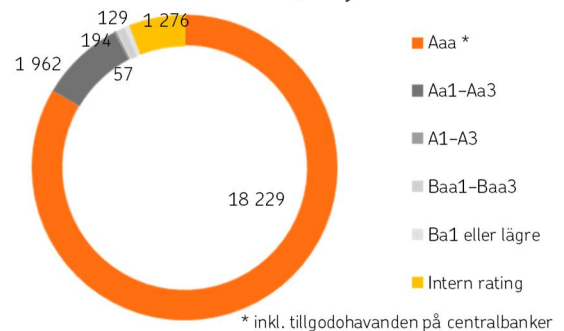
OP Gruppens likviditet och tillräckligheten hos likviditetsreserven följs upp bland annat med ett LCR-relationstal som mäter likviditetstäckningskravet. Enligt bestämmelserna ska LCR-relationstalet vara minst 100 procent från början av 2018. OP Gruppens LCR-relationstal var vid slutet av mars 140 procent.

Likviditetsreserv

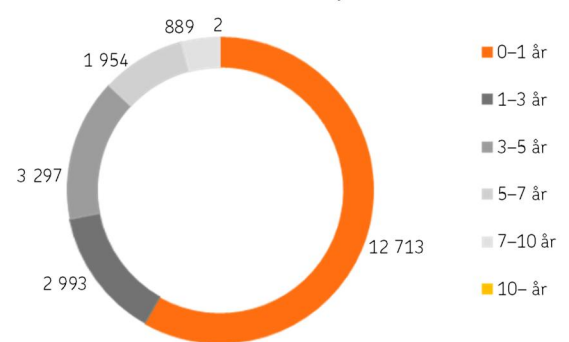
Mrd. €	31.3.2018	31.12.2017	Förändring, %
Tillgodohavanden på centralbanker	11,5	12,8	-9,9
Skuldebrev som godtas som säkerhet	8,6	9,1	-4,8
Totalt	20,2	21,9	-7,8
Fordringar som inte godtas som säkerhet	1,7	1,5	14,2
Likviditetsreserv till marknadsvärde	21,8	23,3	-6,4
Värderingsavdrag (Haircut)	-0,7	-0,7	1,4
Likviditetsreserven till säkerhetsvärde	21,2	22,7	-6,7

Likviditetsreserven omfattar skuldebrev emitterade av stater, kommuner, finansiella institut och företag med god rating samt värdepapperiserade fordringar och krediter som godtas som säkerhet.

Fördelningen av de finansiella tillgångar som ingår i likviditetsreserven enligt rating
 31.3.2018, milj.€

Fördelningen av de finansiella tillgångar som ingår i likviditetsreserven enligt maturitet
 31.3.2018, milj.€

Rating

Ratinginstitut	Kortfristig upplåning	Utsikter	Långfristig upplåning	Utsikter
Standard & Poor's	A-1+	Stabila	AA-	Stabila
Moody's	P-1	Stabila	Aa3	Stabila

OP Företagsbanken Abp har rating från Standard & Poor's Credit Market Services Europe Limited och Moody's Investors Service Ltd. Vid bedömningen av OP Företagsbankens rating beaktar ratinginstituten hela OP Gruppens ekonomiska situation.

Ratingen ändrades inte under rapportperioden.

Segmentens resultat

OP Gruppens rörelsesegment är Bankrörelse, Skadeförsäkring och Kapitalförvaltning. Hälso- och välbefinnanderörelsen ingår i rörelsesegmentet Skadeförsäkring. Den rörelse som inte hör till rörelsesegmenten presenteras i segmentet "Övrig rörelse". Rapporteringen per rörelsesegment följer principerna för upprättandet av OP Gruppens bokslut.

Bankrörelse

- Resultatet före skatt var 184 miljoner euro (163).
- Intäkterna ökade med 6,7 procent. Räntenettet ökade med 2,2 procent från jämförelseperioden, men nettoprovisionsintäkterna minskade med 1,6 procent. Kostnaderna ökade med 4,7 procent på grund av utvecklingskostnaderna och volymökningen.
- Utlåningen ökade på ett år med 4,5 procent och inlåningen med 8,5 procent. Tillväxten var snabbast för företagskrediterna, krediterna till bostadssammanslutningar och övriga krediter.
- Nedskrivningarna var 4 miljoner euro (8). Nödlidande fordringar uppgick till 1,2 procent (1,2) av kredit- och garantistocken.
- De mest betydande satsningarna inom bankrörelsen gällde förnyelsen av system för finansiering och betalning.

Bankrörelsens nyckeltal

Milj. €	1–3/2018	1–3/2017	Förändring, %	1–12/2017
Räntenetto	300	293	2,2	1 192
Provisionsintäkter, netto	150	153	-1,6	576
Nettointäkter från placeringsverksamhet	34	10		19
Övriga intäkter	7	5	56,5	36
Intäkter totalt	492	461	6,7	1 823
Personalkostnader	90	96	-6,6	354
Avskrivningar och nedskrivningar	10	10	-2,2	51
Övriga rörelsekostnader	158	140	13,1	565
Kostnader totalt	259	247	4,7	970
Nedskrivningar av fordringar	-4	-8	-46,5	-47
OP-bonus till ägarkunder	-44	-44	2,1	-187
Resultat före skatt	184	163	13,5	619
Kostnads-intäktsrelation, %	52,6	53,6		53,2
Milj. €				
Uttagna bolån	1 667	1 572	6,0	6 954
Uttagna företagskrediter	1 691	1 740	-2,8	7 389
Förmedlade bostads- och fastighetsaffärer, st.	2 682	3 062	-12,4	13 080
Mrd. €				
Utlåning	31.3.2018	31.3.2017	Förändring, %	31.12.2017
Bolån	37,6	36,9	2,0	37,5
Krediter till företag	20,3	19,3	4,8	19,7
Bostadssammanslutningar och övriga krediter	25,2	23,3	8,1	25,0
Utlåning totalt	83,1	79,5	4,5	82,2
Garantier	2,6	2,6	-1,9	2,6
Inlåning				
Daglig- och betalningsrörelseinsättningar	41,5	37,1	11,8	40,1
Placeringsinsättningar	18,1	17,8	1,6	17,9
Inlåning totalt	59,6	54,9	8,5	58,0

Utlåningen ökade på ett år med 4,5 procent till 83,1 miljarder euro. Företagskreditstocken ökade med 4,8 procent och bolånestocken ökade med 2,0 procent.

Inlåningen ökade på ett år med 8,5 procent till 59,6 miljarder euro. Beloppet av placeringsinsättningar ökade något från jämförelseperioden.

OP genomför under rapportperioden ett test med en digital bolånetjänst där en del av kunderna vid Helsingforsnejdens Andelsbank, Pohjois-Savon Osuuspankki och Keski-Suomen Osuuspankki kan få sitt bolånebeslut i realtid på nätet.

De bostads- och fastighetsaffärer som OP-Fastighetscentralerna förmedlade minskade med 12,4 procent från jämförelseperioden.

Kundernas intresse för att skydda bolån och bostadssammanslutningars krediter mot en ränteuppgång ökade och intäkterna från ränteskydden fördubblades från jämförelseperioden.

Vid slutet av mars översteg antalet bankkunder 3,7 miljoner (3,7).

Bankrörelsens resultat

Bankrörelsens resultat före skatt var 184 miljoner euro (163), dvs. 13,5 procent större än jämförelseperiodens resultat. Intäkterna ökade med 6,7 procent och kostnaderna med 4,7

procent. Till följd av de ökade intäkterna stärktes kostnads-intäcksrelationen till 52,6 procent (53,6). Nedskrivningarna var små, 4 miljoner euro (8). De nödlidande fordringarna uppgick till 1,2 procent (1,2) av kredit- och garantistocken.

Räntenettet ökade med 2,2 procent till 300 miljoner euro (293) till följd av att utlåningen ökade och kostnaderna för upplåningen minskade.

Bankrörelsens nettoprovisionsintäkter minskade till 150 miljoner euro (153).

De totala nettointäkterna från placeringsverksamheten ökade med 24 miljoner euro. Nettointäkterna från placeringsverksamheten ökade till följd av en realisationsvinst på 16 miljoner euro. CVA-värderingen till följd av ändringar i räntorna och andra marknadsförändringar förbättrade resultatet med 3 miljoner euro (11).

Kostnaderna ökade med 4,7 procent till 259 miljoner euro (247). Personalkostnaderna minskade med 6 miljoner euro till 90 miljoner euro (96). De övriga rörelsekostnaderna ökade med 13,1 procent. ICT-kostnaderna ökade med 10,9 miljoner euro. ICT-kostnaderna ökade av satsningarna på utveckling och de ökade volymerna.

Skadeförsäkring

- Resultatet före skatt var 38 miljoner euro (49).
- Premieintäkterna ökade med 2,4 procent.
- Den operativa totalkostnadsprocenten var 93,2 (95,5) och den operativa driftskostnadsprocenten 21,1 (19,7). Totalkostnadsprocenten var 94,7 (97,0).
- Nettointäkterna från placeringsverksamheten med beaktande av det tillfälliga undantaget var 16 miljoner euro (39). Nettointäkterna från placeringar till verkligt värde var -13 miljoner euro (50).
- Utvecklingsåtgärderna riktades till de elektroniska tjänsterna och den pågående förnyelsen av bassystem.

Skadeförsäkringens nyckeltal

Milj. €	1–3/2018	1–3/2017	Förändring, %	1–12/2017
Premieintäkter	358	350	2,4	1 432
Försäkringsersättningar	228	238	-4,1	970
Övriga kostnader	0	1	-45,6	3
Försäkringsnetto	130	111	16,5	459
Nettointäkter från placeringsverksamhet	2	39	-95,7	183
Övriga nettointäkter	-4	-4	-9,3	-33
Intäkter totalt	127	146	-12,8	609
Personalkostnader	32	31	2,9	116
Avskrivningar och nedskrivningar	12	11	7,1	50
Övriga rörelsekostnader	60	55	9,6	231
Kostnader totalt	104	97	7,2	397
OP-bonus till ägarkunder	-0	-0	2,4	-2
Tillfälligt undantag (overlay approach)	14	0		
Resultat före skatt	38	49	-23,1	210
Totalkostnadsprocent	94,7	97,0		97,6
Operativ totalkostnadsprocent	93,2	95,5		96,1
Operativ skadeprocent	72,1	75,8		75,8
Operativ driftskostnadsprocent	21,1	19,7		20,3
Operativ riskprocent	65,6	69,9		69,3
Operativ omkostnadsprocent	27,7	25,6		26,9
Solvensprocent*	137	154		135
Stora skador med skadekostnad för egen räkning	18	20		78
Förändringarna jämfört med avsättningarna för skador under de föregående åren (run off-resultat)	5	3		35

*med beaktande av övergångsbestämmelser.

Premieintäkterna från företagskunderna och Baltikum ökade. Premieintäkterna från privatkunder var ungefär lika stora som under jämförelseperioden till följd av priskonkurrensen. Den gynnsamma utvecklingen av ekonomin återspeglades i utvecklingen av premieintäkter från företagskunderna.

De mest betydande utvecklingsåtgärderna riktades till utvecklingen av elektroniska tjänster och köptjänster samt den pågående förnyelsen av bassystem. Utvecklingen av nät- och mobiltjänster hör till skadeförsäkringens prioriteringsområden inom såväl försäkringstjänsten som ersättningstjänsten.

Under rapportperioden förnyades motorcykelförsäkringen och försäljningen av den förnyade försäkringen inleddes i början av april.

OP Gruppen har meddelat att den säljer hela aktiestocken i sitt baltiska dotterbolag Seesam Insurance AS jämte filialerna i Lettland och Litauen till Vienna Insurance Group (VIG). Avsikten är att företagsaffären ska genomföras under 2018, förutsatt att affären får myndigheternas godkännande och att de övriga villkoren för affären uppfylls.

Pohjola Hälsa utvidgar sin verksamhet och öppnar sitt femte sjukhus i maj i Åbo och läkarcentraler i Villmanstrand och Björneborg på hösten.

Skadeförsäkringens resultat

Resultatet före skatt var 38 miljoner euro (49). Försäkringsnettot ökade med 16,5 procent till 130 miljoner euro. Nettointäkterna från placeringsverksamheten med beaktande av det tillfälliga undantaget var 16 miljoner euro (39). Realisationsvinsterna från placeringar uppgick till 3 miljoner euro (24).

Den operativa totalkostnadsprocenten var 93,2 (95,5). De operativa nyckeltalen för jämförelseperioden innehåller effekterna av förändringarna i diskonteringsräntan, men inte avskrivningar av immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsköp. Sänkningen av diskonteringsräntan ökade försäkringsersättningarna under jämförelseperioden med 13 miljoner euro och försvagade den operativa totalkostnadsprocenten med 3,6 procentenheter.

Premieintäkter			
Milj. €	1-3/2018	1-3/2017	Förändring, %
Privatkunder	192	191	0,2
Företagskunder	151	144	5,1
Baltikum	16	15	3,1
Totalt	358	350	2,4

Utan sänkningen av diskonteringsräntan ökade försäkringsersättningarna med 1,3 procent. Skadekostnaden för nya storskador på egendom och verksamhet var mindre än under jämförelseperioden. Under januari–mars registrerades 20 (19) nya storskador på egendom och verksamhet, och skadekostnaden för egen räkning var för dem totalt 18 miljoner euro (20). Till den här klassen räknas skador på över 0,3 miljoner euro. Förändringen i avsättningarna för de lagstadgade pensionerna var större än under jämförelseperioden. Under januari–mars var förändringen i avsättningarna för pensionsansvar 10 miljoner euro (-5).

Förändringarna jämfört med skadorna under de föregående åren, utan inverkan av förändringen i diskonteringsräntan, förbättrade det försäkringstekniska bidraget med 5 miljoner euro (3). Den operativa skadeprocenten var 72,1 (75,8). Den operativa riskprocenten exklusive indirekta skaderegleringskostnader var 65,6 (69,9).

Kostnaderna ökade med 7,2 procent till följd av de ökade ICT-kostnaderna och utvidgningen av hälso- och välbefinnanderörelsen och var 7 miljoner euro större än under jämförelseperioden. Den operativa driftkostnadsprocenten var 21,1 (19,7). Den operativa omkostnadsprocenten, som innehåller de indirekta skaderegleringskostnaderna, var 27,7 (25,6).

Operativt försäkringstekniskt bidrag och totalkostnadsprocent (CR)

	1-3/2018		1-3/2017	
	Bidrag milj. €	CR, %	Bidrag milj. €	CR, %
Privatkunder	19	90,0	26	86,3
Företagskunder	2	98,9	-11	107,5
Baltikum	3	78,2	0	98,3
Totalt	24	93,2	16	95,5

Den stramare priskonkurrensen belastade privatkundernas lönsamhet. I Baltikum var skadeutvecklingen gynnsam.

Placeringsverksamheten

Skadeförsäkringens nettointäkter från placeringarna till verkligt värde var -13 miljoner euro (50). Nettointäkterna från placeringarna har beräknats genom att från intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdeförändringen i försäkringsskulden till marknadsvillkor.

Placeringsbeståndets fördelning

%	31.03.2018	31.12.2017
Obligationslån och räntefonder	70,6	68,0
Alternativa placeringar	4,8	4,7
Aktier	9,2	8,5
Kapitalplaceringar	2,1	1,9
Fastigheter	8,4	8,3
Penningmarknaden	4,9	8,5
Totalt	100	100

Skadeförsäkringsrörelsens placeringsbestånd var vid slutet av rapportperioden 3 836 miljoner euro (3 903). Placeringarna på investeringsnivån stod för 95 procent (95), och 63 procent (66) av placeringarna hade en rating på minst A-. Vid slutet av rapportperioden var ränteplaceringarnas modifierade duration 4,6 (5,1).

Den genomsnittliga avkastningen på direkta placeringar i obligationslån till förfallodagen beräknad enligt anskaffningsvärdet för instrumenten (running yield) var 1,5 procent (1,7). Beräkningen av nyckeltalet preciserades 2018 och jämförelseuppgifterna justerades retroaktivt.

Kapitalförvaltning

- Resultatet före skatt var 47 miljoner euro (34).
- Nettoprovisionsintäkterna var lika stora som under jämförelseperioden.
- Nettointäkterna från livförsäkringsrörelsens placeringsverksamhet med beaktande av det tillfälliga undantaget var 22 miljoner euro (6). Nettointäkterna från placeringar till verkligt värde var -8 miljoner euro (48).
- Bruttot av de förvaltade medlen ökade på ett år med 1,0 procent till 76,4 miljarder euro.
- Utvecklingsåtgärderna riktades främst till slutförandet av regleringsprojekt.

Kapitalförvaltningens nyckeltal

Milj. €	1–3/2018	1–3/2017	Förändring, %	1–12/2017
Provisionsintäkter, netto				
Fonder, kapitalförvaltning och värdepapper*	57	58	-2,0	276
Livförsäkringar*	52	51	1,2	174
Kostnader*	25	25	2,6	64
Provisionsintäkter, netto, totalt	84	85	-1,4	385
Nettointäkter från livförsäkringens riskrörelse	7	5	34,0	27
Nettointäkter från livförsäkringsrörelsens placeringsverksamhet	14	6		85
Övriga intäkter	2	5	-71,1	10
Intäkter totalt	106	102	4,1	507
Personalkostnader	20	22	-8,5	75
Avskrivningar och nedskrivningar	6	6	14,9	28
Övriga rörelsekostnader	33	34	-0,5	130
Kostnader totalt	60	61	-2,0	233
OP-bonus till ägarkunder	-7	-7	10,7	-28
Tillfälligt undantag (overlay approach)	9	0		
Resultat före skatt	47	34	40,0	247
Mrd. €	31.3.2018	31.3.2017	Förändring, %	31.12.2017
Förvaltade medel (brutto)				
Placeringsfonder	24,2	23,7	2,3	24,6
Institutionella kunder	23,6	24,8	-4,9	24,2
Private Banking	18,5	17,6	5,3	19,1
Fondanknutna försäkringsbesparingar	10,1	9,5	5,5	10,2
Förvaltade medel totalt (brutto)	76,4	75,6	1,0	78,0
Milj. €	1–3/2018	1–3/2017	Förändring, %	1–12/2017
Nettoförsäljning				
Spar- och placeringskunder	86	166	-47,9	711
Private Banking-kunder	52	151	-65,7	563
Institutionella kunder	234	160	46,2	623
Nettoförsäljning totalt	372	477	-22,0	1 897

*Elimineringar av interna poster i segmentet har justerats för jämförelseperioden 1–3/2017

Under rapportperioden ökade nervositeten på placeringsmarknaden då bekymren över att penningpolitiken gradvis skulle stramas åt och de protektionistiska åtgärderna skulle eskalera ökade. Den ökande osäkerheten avspeglade sig negativt på efterfrågan på kapitalförvaltningsprodukter. Nettoförsäljningen uppgick till 372 miljoner euro (477). Bruttot av de förvaltade medlen ökade på ett år med 1,0 procent till 76,4 miljarder euro (78,0). I de förvaltade medlen ingick medel från företaget som hör till OP Gruppen för cirka 13 miljarder euro.

EU:s direktiv om marknader för finansiella instrument (MiFID II) trädde i kraft från början av året. Målet med det nya direktivet är

att förbättra investerarskyddet och transparensen vid handel. Ibruktagningen av MiFID II-bestämmelserna löpte väl inom OPs placeringstjänster. I OPs kanaler får kunderna allt mer detaljerad placeringsrådgivning.

Antalet fondandelsägare i OP-fonderna ökade under rapportperioden med nästan 12 000 brutto till 758 000 andelsägare. OP-fondernas Morningstar-klassificering var 2,9 (2,9).

Det totala antalet spar- och placeringskunder hölls oförändrat och uppgick vid slutet av mars till cirka 785 000.

Under rapportperioden riktade sig kapitalförvaltningens utvecklingsåtgärder på att slutföra införandet av regleringsprojekt samt på att utveckla den elektroniska försäljningen och de elektroniska tjänsterna. De elektroniska avtalens andel uppgick till 54 procent (51) av de nya avtalen inom kapitalförvaltningen. Av placeringsfundsorderna gjordes 80 procent elektroniskt (74).

Kapitalförvaltningens resultat

Resultatet före skatt ökade till 47 miljoner euro (34). Resultatökningen berodde på att räntekompletteringarna och kostnaderna minskat samt på att riskrörelsen uppvisade ett bättre resultat.

Nettoprovisionsintäkterna minskade med 1,4 procent från jämförelseperioden och uppgick till 84 miljoner euro (85). Nettoprovisionsintäkterna utgjorde 0,50 procent av bruttot av de förvaltade medlen.

Nettointäkterna från livförsäkringens placeringar till verkligt värde var -8 miljoner euro (48). Nettointäkterna från placeringarna har beräknats genom att från intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdeförändringen i försäkringsskulden till marknadsvillkor. De s.k. separata balansräkningar som överförts från Suomi-bolaget ingår inte i nettointäkterna.

Kostnaderna minskade med 2,0 procent från jämförelseperioden och uppgick till 60 miljoner euro (61). Kostnaderna utgjorde 0,28 procent av bruttot av de förvaltade medlen.

Försäkringsskulden ränterisk skyddas med räntekompletteringar och räntederivat. De kortfristiga räntekompletteringarna minskade under rapportperioden med 9 miljoner euro medan de under jämförelseperioden ökade med 19 miljoner euro. Räntekompletteringarna av försäkringsskulden utan de separata balansräkningarna var vid rapportperiodens slut 373 miljoner euro (405). Av räntekompletteringarna utgjorde 78 miljoner euro (87) kortfristiga räntekompletteringar.

Livförsäkringens placeringstillgångar utan de tillgångar som utgör täckning för fondanknutna försäkringar, räntederivat som skyddar försäkringsskulden och de separata balansräkningarna uppgick till 3 709 miljoner euro (3 830). Andelen placeringar i ränteportföljen som till sin rating räknas till investeringsnivån var 95 procent (95). Vid slutet av rapportperioden var ränteplaceringsarnas modifierade duration 4,6 (4,4). Den genomsnittliga avkastningen på direkta placeringar i obligationslån (utan de separata balansräkningarna) till förfallodagen beräknad enligt anskaffningsvärdet för instrumenten (running yield) var 1,4 procent (1,6). Beräkningen av nyckeltalet preciserades 2018 och jämförelseuppgifterna justerades retroaktivt.

Placeringsbeståndets fördelning

%	31.3.2018	31.12.2017
Obligationslån och räntefonder	71,9	69,5
Alternativa placeringar	10,0	9,3
Aktier och aktiefonder	6,8	6,1
Fastigheter	6,8	6,9
Penningmarknaden	4,5	8,2
Totalt	100	100

Intäkter från placeringsverksamheten i livförsäkringens separata balansräkningar

Av de försäkringsbestånd som överförts från Suomi-bolaget 2015 och 2016 bildades i samband med beståndsöverlåtelsen separata balansräkningar med en vinstutdelningspolicy som avviker från den övriga livförsäkringsrörelsen.

Placeringstillgångarna i den separata balansräkningen för det individuella livförsäkringsbeståndet utan de räntederivat som skyddar försäkringsskulden uppgick vid slutet av rapportperioden till 864 miljoner euro (891). Nettointäkterna till verkligt värde var -2 miljoner euro (6). Nettointäkterna har beräknats genom att från intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdeförändringen i försäkringsskulden till marknadsvillkor.

Placeringsbeståndets fördelning: separat balansräkning för det individuella livförsäkringsbeståndet

%	31.3.2018	31.12.2017
Obligationslån och räntefonder	76,6	78,5
Alternativa placeringar	9,9	9,4
Aktier och aktiefonder	2,6	1,0
Fastigheter	6,9	6,6
Penningmarknaden	4,0	4,4
Totalt	100	100

Placeringstillgångarna i den separata balansräkningen för det individuella pensionsförsäkringsbeståndet utan de räntederivat som skyddar försäkringsskulden uppgick vid slutet av rapportperioden till 2 485 miljoner euro (2 573). Nettointäkterna till verkligt värde var -9 miljoner euro (13). Nettointäkterna har beräknats genom att från intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdeförändringen i försäkringsskulden till marknadsvillkor.

Placeringsbeståndets fördelning: separat balansräkning för det individuella pensionsförsäkringsbeståndet

%	31.3.2018	31.12.2017
Obligationslån och räntefonder	75,9	75,8
Alternativa placeringar	11,8	12,3
Aktier och aktiefonder	2,5	0,7
Fastigheter	7,6	7,4
Penningmarknaden	2,2	3,8
Totalt	100	100

Övrig rörelse

Övrig rörelses nyckeltal

Milj. €	1–3/2018	1–3/2017	Förändring, %	1–12/2017
Räntenetto	-16	-25	-35,1	-75
Provisionsintäkter, netto	1	-10		-63
Nettointäkter från placeringsverksamhet	30	64	-53,8	238
Övriga rörelseintäkter	165	166	-0,4	632
Intäkter totalt	179	194	-7,6	732
Personalkostnader	62	52	18,5	213
Avskrivningar och nedskrivningar	37	16		118
Övriga rörelsekostnader	111	88	26,0	446
Kostnader totalt	210	156	34,9	777
Nedskrivningar av fordringar	-0	-0		-0
Resultat före skatt	-31	38		-45

Segmentet Övrig rörelses resultat

Resultatet före skatt för segmentet Övrig rörelse var -31 miljoner euro (38). Resultatet försvagades av att nettointäkterna från placeringsverksamheten minskade samt av att kostnaderna ökade till följd av att satsningarna på utveckling ökade. Intäkterna totalt minskade med 7,6 procent till 179 miljoner euro.

Räntenettet för segmentet Övrig rörelse var -16 miljoner euro (-25). Nettointäkterna från placeringsverksamhet minskade med 53,8 procent till 30 miljoner euro. Derivatrörelsen inverkar ökande på räntenettet och minskade på nettointäkterna från handel som ingår i nettointäkterna från placeringsverksamheten. Enligt OP Gruppens bokföringspraxis ingår intäkter från derivatinstrument både i räntenettet och i nettointäkterna från handel. Fördelningen av intäkter mellan de här resultatposterna kan variera avsevärt beroende på vilka derivatinstrument som används vid hanteringen av positionen. Dessutom minskade nettointäkterna från placeringsverksamheten av de negativa förändringarna i verkligt värde på förvaltningsfastigheter på 5 miljoner euro.

Övriga rörelseintäkter, 165 miljoner euro, motsvarade beloppet för jämförelseperioden trots att OP Gruppens interna debiteringar ökade. Under jämförelseperioden bokfördes på segmentet Övrig rörelse återbärningar av mervärdesskatter av engångsnatur från tidigare år för totalt 20 miljoner euro.

Kostnaderna i segmentet Övrig rörelse ökade av satsningarna på utvecklingen av tjänster samt av nedskrivningarna. Kostnaderna totalt ökade med 54 miljoner euro till 210 miljoner euro. Personalkostnaderna ökade med 18,5 procent till 62 miljoner euro. De övriga rörelsekostnaderna ökade med 26,0 procent till 111 miljoner euro. Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar ökade med 22 miljoner euro till 37 miljoner euro. Nedskrivningarna var 14 miljoner euro större än under jämförelseperioden.

Snittmarginalen för OP Gruppens skuldebrev inom marknadsupplåningen till seniorvillkor, TLTRO-II-upplåningen och säkerställda obligationslån var i mars 19 räntepoäng (19).

Kostnaderna för marknadsupplåning minskar på grund av användningen av TLTRO-II-finansiering samt då upplåning till högre kostnad förfaller. De säkerställda obligationslånen rapporteras som en del av segmentet Bankrörelse.

Förändringar i OP Gruppens struktur

I OP Gruppens delårsrapport konsolideras vid slutet av rapportperioden totalt 157 andelsbanker (167) och OP Andelslagskoncernen.

Under rapportperioden minskade antalet andelsbanker genom fusioner av andelsbanker.

Leppävirran Osuuspankki och Suonenjoen Osuuspankki fusionerades med Pohjois-Savon Osuuspankki. Verkställandet av fusionen registrerades 28.2.2018.

Auran Osuuspankki, Marttilan Osuuspankki, Pöytyän Osuuspankki och Tarvasjoen Osuuspankki fusionerades med Paattisten Osuuspankki. I samband med fusionen ändrades Paattisten Osuuspankkis firma till Auranmaan Osuuspankki. Verkställandet av fusionen registrerades 31.3.2018.

Haukivuoren Osuuspankki, Heinäveden Osuuspankki, Hirvensalmen Osuuspankki och Sulkavan Osuuspankki fusionerades med Suur-Savon Osuuspankki. Verkställandet av fusionen registrerades 31.3.2018.

Käylän Osuuspankki och Kuusamon Osuuspankki har 23.2.2018 respektive 26.2.2018 godkänt en fusionsplan, enligt vilken Käylän Osuuspankki fusioneras med Kuusamon Osuuspankki. Den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionen är 31.8.2018.

OP Försäkring Ab säljer hela aktiestocken i sitt baltiska dotterbolag Seesam Insurance AS jämte filialerna i Lettland och Litauen till Vienna Insurance Group (VIG). Parterna undertecknade köpebrevet 18.12.2017. Avsikten är att företagsaffären ska genomföras under 2018, förutsatt att

affären får myndigheternas godkännande och att de övriga villkoren för affären uppfylls.

Payment Highway Oy och Checkout Finland Oy har 5.4.2018 godkänt en fusionsplan, enligt vilken Payment Highway Oy fusioneras med Checkout Finland Oy. Den planerade registreringsstidpunkten för verkställandet av fusionen är 15.8.2018.

Personal och ersättningar

Vid slutet av rapportperioden hade OP Gruppen 12 310 anställda (12 269). Antalet anställda var i genomsnitt 12 256 (12 212).

Under rapportperioden gick 56 personer (77) i pension från OP Gruppen. Medelåldern för de pensionerade var 61,8 år (62,1).

Chefdirektör Reijo Karhinen gick i enlighet med sitt direktörsavtal i pension 31.1.2018. Reijo Karhinen har varit chefdirektör för OP Gruppen sedan 2007. Förvaltningsrådet för OP Gruppens centralinstitut utnämnde 20.9.2017 juris magister, MBA och teknologie doktor Timo Ritakallio till ny chefdirektör för OP Gruppen. Timo Ritakallio övergick i OP Gruppens tjänst från uppdraget som verkställande direktör för Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen. Hans uppdrag i OP Gruppen började 1.3.2018. Uppdragen som ordförande för direktionen och chefdirektör handhades under perioden 1–28.2.2018 av direktören för grupptjänster, Tony Vepsäläinen.

Direktionsledamot Jouko Pölönen avgick från OP Gruppens centralinstituts direktion 30.4.2018 för att bli verkställande direktör för Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen. Jouko Pölönen ansvarade sedan 2014 som direktionsledamot för bankrörelsesegmentet.

Direktionsledamot Jari Himanen avgår från OP Gruppens centralinstituts direktion 6.5.2018 för att bli verkställande direktör för OP Suur-Savo. Jari Himanen har sedan 2014 varit ledamot av OP:s direktion samt ansvarat för gruppstyrning och kundrelationer.

OP Gruppens rörliga ersättningar fördelar sig på kortsiktiga företagsvisa ersättningar och långsiktiga ersättningar på grupplanet. OP Gruppens långsiktiga ersättningssystem på grupplanet består av ett ersättningssystem avsett för ledningen samt en personalfond avsedd för den övriga personalen.

Ett nytt långsiktigt ersättningssystem har fastställts för ledningen för 2017–19. Dessutom fortsätter OP Gruppens personalfonds ersättningssystem med ettåriga intjäningsperioder.

Ersättningssystemen har upprättats i enlighet med bestämmelserna om ersättningssystemen inom finansbranschen. Ersättningssystemet 2017–19 iakttar huvudprinciperna för den föregående treåriga intjäningsperioden.

Som långsiktiga målmätare har OP Andelslags förvaltningsråd uppställt OP Gruppens resultat före skatt, kundupplevelse och digital kommunikation. Målen på grupplanet är desamma såväl i ersättningssystemet för ledningen som i OP Gruppens personalfond.

OP Andelslags förvaltning

OP Gruppens centralinstitut (OP Andelslag) ordinarie andelsstämma hölls 20.3.2018.

Till förvaltningsrådet omvaldes följande förvaltningsrådsledamöter för en treårsperiod som löper ut 2021: verkställande direktör Kalle Arvio, verkställande direktör Anne Harju, professor Jarna Heinonen, agrolog Seppo Kietäväinen, verkställande direktör Olli Koivula, lektor Jaakko Korkonen, CGR-revisor Katja Kuosa-Kaartti, planerare Jukka Käariäinen, senior manager Anssi Mäkelä, administrationsdirektör Annukka Nikola, verkställande direktör Olli Näsi, verkställande direktör Olli Tarkkanen och verkställande direktör Ari Väänänen.

Till nya förvaltningsrådsledamöter för en treårsperiod som löper ut 2021 valdes verksamhetsledare Timo Alho, verkställande direktör Kyösti Myller, expert på projektförvaltning, beredskapschef Yrjö Niskanen, strategi- och kundrelationschef Timo Metsä-Tokila, verkställande direktör Leo-Petteri Nevalainen, verkställande direktör Timo Suhonen, verkställande direktör Juha-Pekka Nieminen och professor Markku Sotarauta.

Dessutom omvaldes till förvaltningsrådet som utomstående ledamot direktör Jaakko Kiander för en treårsperiod som löper ut 2021.

Förvaltningsrådet har sammanlagt 36 ledamöter.

Vid sitt konstituerande möte valde förvaltningsrådet sitt presidium. Till ordförande omvaldes professor i nationalekonomi Jaakko Pehkonen och till vice ordförande lektor i marknadsföring Mervi Väisänen och verkställande direktör Olli Tarkkanen.

Utöver presidiet spelar förvaltningsrådets fem utskott en central roll i förvaltningsrådets arbete. Förvaltningsrådets ordförande är också ordförande för förvaltningsrådets arbetsutskott, ersättningskommittén och nomineringskommittén för centralinstitutskoncernens ledning. Ordförande för förvaltningsrådets revisionskommitté är EM Riitta Palomäki och ordförande för riskhanteringskommittén är styrelseordförande Arto Ylimartimo.

Centralinstitutets andelsstämma 20.3.2018 godkände en ändring av andelslagets stadgar. Med stadgeändringen genomfördes ändringar som följer av myndigheternas och regelverkets krav i bestämmelserna om förvaltningsrådet och dess utskott samt direktionen. Minst fyra av förvaltningsrådets ledamöter ska vara OP Gruppen utomstående ledamöter.

Den ordinarie andelsstämman valde revisionsammanslutningen KPMG Oy Ab till revisor för räkenskapsperioden 2018. KPMG Oy Ab har till huvudansvarig revisor utsett CGR Raija-Leena Hankonen.

Investeringar och tjänsteutveckling

Centralinstitutet och dess dotterföretag svarar för utvecklingen av OP Gruppens tjänster. Av kostnaderna i anslutning till tjänsteutveckling består en betydande del av ICT-investeringar och definitioner i anslutning till dem.

OP Gruppens utvecklingskostnader uppgick i januari–mars till 100 miljoner euro (89). Kostnaderna omfattar licensavgifter, köptjänster, andra externa kostnader i anslutning till projekt samt eget arbete. Av utvecklingskostnaderna har 46 miljoner euro (49) aktiverats.

Närmare information om gruppens investeringar finns i de segmentvisa avsnitten i den här delårsrapporten.

Utsikter för återstoden av året

Den ekonomiska tillväxten inom euroområdet uppskattas ha fortsatt under början av året, men något långsammare än under slutet av 2017. Inflationen var fortfarande moderat. Europeiska centralbanken fortsatte sin stimulerande politik trots att den minskade uppköpen av värdepapper. Också den ekonomiska tillväxten i Finland förväntas öka med god fart under början av året. Tillväxten har varit bredbasig. Sysselsättningen har stärkts, exporten ökat och förtroendeindikatorerna är starka. Den ekonomiska utvecklingen förväntas också i den närmste framtiden fortsätta positiv inom hela euroområdet. Penningpolitiken normaliseras lugnt och de korta marknadsräntorna väntas stiga moderat. De största riskerna inom den närmaste framtiden har att göra med den allt större osäkerheten på finansmarknaden samt med den politiska omvärlden. På längre sikt finns en risk för att den ekonomiska tillväxten blir anspråkslös, om inte ekonomin kan förnyas tillräckligt då befolkningen åldras och digitaliseringen framskrider.

För finansbranschen har omvärlden som helhet betraktat varit rätt gynnsam. De låga marknadsräntorna har bromsat upp tillväxten i bankernas räntenetto och försämrat intäkterna från försäkringsbolagens ränteplaceringar, men också samtidigt förbättrat kundernas kreditbetalningsförmåga. Nedskrivningarna är små. De viktigaste strategiska riskerna inom finansbranschen förknippas för närvarande med förändringen i kundbeteendet, digitaliseringen i omvärlden, konkurrensen utanför den traditionella branschen och den allt mer invecklade regleringen. Brytningsskedet i branschen hotar att under de närmaste åren bromsa upp tillväxten och bryta ner intäkterna. Finansbranschen står under de närmaste åren inför ett kraftigt behov av att förnyas. Förändringarna i omvärlden ökar vikten av en långsiktig förnyelse samt betydelsen av att styra lönsamheten och kapitaltäckningen.

OP Gruppens resultat före skatt 2018 uppskattas bli mindre än (tidigare ungefär detsamma som eller mindre än) 2017. De största osäkerhetsmomenten förknippas med förändringar i ränte- och placeringsmiljön, tillväxttakten på marknaden, förändringarna i konkurrensläget och nedskrivningarna. Standarden IFRS 9, som togs i bruk i början av 2018, förväntas öka resultatvolatiliteten på kort sikt och genast efter ibruktagningen minska intäkterna från placeringsverksamheten.

Alla prognoser och bedömningar i den här delårsrapporten grundar sig på rådande uppfattning om den ekonomiska utvecklingen. De faktiska resultaten kan avvika betydligt.

Resultaträkning

Milj. €	Not	1–3/ 2018	1–3/ 2017
Räntenetto	3	282	260
Försäkringsnetto	4	127	117
Provisionsintäkter, netto	5	232	226
Nettointäkter från placeringsverksamhet	6	79	124
Övriga rörelseintäkter		12	31
Intäkter totalt		732	757
Personalkostnader		204	202
Avskrivningar och nedskrivningar		66	42
Övriga rörelsekostnader		187	171
Kostnader totalt		456	415
Nedskrivningar av fordringar	7	-4	-8
OP-bonus till ägarkunder		-52	-51
Tillfälligt undantag (overlay approach)		19	
Resultat före skatt		239	283
Inkomstskatter		53	53
Periodens resultat		186	230
Fördelning:			
Ägare		183	230
Innehav utan bestämmande inflytande		3	1
Periodens resultat		186	230
Rapport över totalresultat			
Periodens resultat		186	230
Poster som inte omklassificeras till resultatet			
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner		15	16
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet			
Förändring i fonden för verkligt värde			
Värdering till verkligt värde		-52	-7
Säkring av kassaflöde		-6	-10
Tillfälligt undantag (overlay approach)		-19	
Omräkningsdifferenser		0	0
Inkomstskatter			
Poster som inte omklassificeras till resultatet			
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner		-3	-3
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet			
Värdering till verkligt värde		10	1
Säkring av kassaflöde		1	2
Tillfälligt undantag (overlay approach)		4	
Periodens totalresultat		137	229
Fördelning av totalresultat:			
Ägare		134	215
Innehav utan bestämmande inflytande		3	13
Periodens totalresultat		137	229

Balansräkning

Milj. €	Not	31.3. 2018	31.12. 2017
Kontanta medel		11 670	12 937
Fordringar på kreditinstitut		332	504
Derivatinstrument	10	3 294	3 412
Fordringar på kunder	12	83 080	82 193
Investeringsstillgångar		23 401	23 324
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal		10 028	10 126
Immateriella tillgångar		1 552	1 555
Materiella tillgångar		794	798
Övriga tillgångar		2 529	2 131
Skattefordringar		249	224
Tillgångar totalt		136 931	137 205
Skulder till kreditinstitut		4 584	5 157
Derivatinstrument		2 870	3 026
Skulder till kunder		64 947	65 549
Försäkringsskuld	13	10 050	9 950
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	13	10 069	10 158
Skuldebrev emitterade till allmänheten	14	27 704	26 841
Avsättningar och övriga skulder		3 378	3 150
Skatteskulder		885	890
Efterställda skulder		1 383	1 400
Skulder totalt		125 871	126 122
Eget kapital			
Hänförligt till OP Gruppens ägare			
Andelskapital			
Medlemsandelar		191	191
Avkastningsandelar		2 829	2 906
Fonden för verkligt värde	15	88	176
Övriga fonder		2 171	2 173
Ackumulerade vinstmedel		5 660	5 536
Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		122	101
Eget kapital totalt		11 060	11 084
Skulder och eget kapital totalt		136 931	137 205

Rapport över förändringar i eget kapital

Milj. €	Eget kapital som hör till ägare				Totalt	Hänförligt till	Eget
	Andels- kapital	Fonden för verkligt värde	Övriga fonder	Ackumu- lerade vinstmedel		Innehav utan bestäm- mande inflytande	
Eget kapital 1.1.2017	2 901	318	2 108	4 808	10 135	102	10 237
Periodens totalresultat		-27		242	215	12	227
Periodens resultat				230	230	1	230
Övrigt totalresultat		-27		12	-14	11	-3
Vinstutdelning				-55	-55		-55
Ändringar i medlems-, tilläggs- och avkastningsandelar	-32				-32		-32
Fondöverföringar			3	-3			
Övriga				-9	-9	1	-8
Eget kapital 31.3.2017	2 869	292	2 111	4 983	10 254	115	10 369

Milj. €	Eget kapital som hör till ägare				Totalt	Hänförligt till	Eget
	Andels- kapital	Fonden för verkligt värde	Övriga fonder	Ackumu- lerade vinstmedel		Innehav utan bestäm- mande inflytande	
Eget kapital 31.12.2017	3 097	176	2 173	5 536	10 982	101	11 084
Effekten av övergången till IFRS 9 1.1.2018		-28		-30	-57		-57
Eget kapital 1.1.2018	3 097	148	2 173	5 506	10 925	101	11 026
Periodens totalresultat		-61	0	195	134	3	137
Periodens resultat				183	183	3	186
Övrigt totalresultat		-61	0	12	-49		-49
Vinstutdelning				-51	-51		-51
Ändringar i medlems-, tilläggs- och avkastningsandelar	-78				-78		-78
Fondöverföringar			-2	2			
Övriga				8	8	18	26
Eget kapital 31.3.2018	3 019	88	2 171	5 660	10 938	122	11 060

Kassaflödesanalys

Milj. €	1-3/ 2018	1-3/ 2017
Kassaflöde från rörelsen		
Periodens resultat	186	240
Justeringar i periodens resultat	383	1 251
Ökning (-) eller minskning (+) av rörelsetillgångar	-1 665	-68
Fordringar på kreditinstitut	14	-11
Derivatinstrument	-18	-10
Fordringar på kunder	-925	-920
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal	-98	-121
Investeringsstillgångar	-307	1 070
Övriga tillgångar	-331	-76
Ökning (+) eller minskning (-) av rörelseskulder	-1 020	876
Skulder till kreditinstitut	-564	972
Derivatinstrument	1	-3
Skulder till kunder	-602	898
Försäkringsskuld	7	19
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	2	-928
Avsättningar och övriga skulder	137	-82
Betalda inkomstskatter	-55	-59
Erhållna utdelningar	5	42
A. Kassaflöde från rörelsen totalt	-2 166	2 283
Kassaflöde från investeringar		
Anskaffning av dotterföretag med avdrag för likvida medel vid anskaffningstidpunkten	0	
Investeringar i materiella och immateriella tillgångar	-58	-67
Överlåtelse av materiella och immateriella tillgångar	5	3
B. Kassaflöde från investeringar totalt	-53	-64
Kassaflöde från finansiering		
Efterställda skulder, minskningar		0
Skuldebrev emitterade till allmänheten, ökning	6 276	9 649
Skuldebrev emitterade till allmänheten, minskningar	-5 392	-9 359
Andels- och aktiekapital, ökning	143	325
Andels- och aktiekapital, minskningar	-221	-361
Utdelningar och räntor på andelskapital	-13	-1
C. Kassaflöde från finansiering totalt	794	254
Nettoförändring av likvida medel (A+B+C)	-1 425	2 473
Likvida medel vid början av räkenskapsperioden	13 245	9 571
Likvida medel vid slutet av räkenskapsperioden	11 819	12 044
Erhållna räntor	451	501
Betalda räntor	-261	-325
Likvida medel		
Kontanta medel	11 670	11 960
På anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	149	84
Totalt	11 819	12 044

Uppgifter enligt segment

Kapitaliseringen av segmenten baserar sig på den kapitaltäckningsanalys som OP Gruppen upprättat i enlighet med kreditinstitutslagen. Kapitalkraven enligt kapitaltäckningsanalysen har fördelats på rörelsesegmenten. Kapital har allokerats till bankrörelsen så att kärnprimärkapitalrelationen (CET1) är 21 % (20 %). Till skadeförsäkringsrörelsen har allokerats kapital så att solvensprocenten (SII) är 120. Livförsäkringsrörelsens solvensprocent är 130. Allokeringen av kapital inverkar på den interna ränta som segmentet betalar.

	Bankrörelse	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Elimineringar	Koncernen totalt
Resultatet för januari–mars 2018, milj. €						
Räntenetto	300	-4	0	-16	2	282
varav interna nettoresultat före skatt	-1	-3	0	4		
Försäkringsnetto		130	7		-10	127
Provisionsintäkter, netto	150	-4	84	1	0	232
Nettointäkter från placeringsverksamhet	34	2	14	30	0	79
Övriga rörelseintäkter	7	4	1	165	-165	12
Intäkter totalt	492	127	106	179	-172	732
Personalkostnader	90	32	20	62	0	204
Avskrivningar och nedskrivningar	10	12	6	37	0	66
Övriga rörelsekostnader	158	60	33	111	-177	187
Kostnader totalt	259	104	60	210	-177	456
Nedskrivningar av fordringar	-4	0	0	0	0	-4
OP-bonus till ägarkunder	-44	0	-7		0	-52
Tillfälligt undantag "overlay approach"		14	9	0	-4	19
Resultat före skatt	184	38	47	-31	0	239

	Bankrörelse	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Elimineringar	Koncernen totalt
Resultatet för januari–mars 2017, milj. €						
Räntenetto	293	-4	1	-25	-5	260
varav interna nettoresultat före skatt	-5	-4	1	8		
Försäkringsnetto		111	5			117
Provisionsintäkter, netto	153	-2	85	-10	0	226
Nettointäkter från placeringsverksamhet	10	39	6	64	4	124
Övriga rörelseintäkter	5	1	4	166	-145	31
Intäkter totalt	461	146	102	194	-146	757
Personalkostnader	96	31	22	52	0	202
Avskrivningar och nedskrivningar	10	11	6	16	0	42
Övriga rörelsekostnader	140	55	34	88	-146	171
Kostnader totalt	247	97	61	156	-146	415
Nedskrivningar av fordringar	-8	0		0	0	-8
OP-bonus till ägarkunder	-44	0	-7		0	-51
Resultat före skatt	163	49	34	38	0	283

Balansräkning 31.3.2018, milj. €	Bankrörelse	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Elimineringar	Koncernen totalt
Kontanta medel	98	155	226	11 536	-345	11 670
Fordringar på kreditinstitut	9 379	4	44	9 275	-18 370	332
Derivatinstrument	500	7	78	3 043	-334	3 294
Fordringar på kunder	83 826	0	0	-29	-716	83 080
Investeringsstillgångar	544	3 799	7 299	17 059	-5 299	23 401
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal			10 028			10 028
Immateriella tillgångar	61	671	362	461	-3	1 552
Materiella tillgångar	401	42	26	337	-11	794
Övriga tillgångar	348	957	355	1 057	-187	2 529
Skattefordringar	132	24	32	50	10	249
Tillgångar totalt	95 288	5 659	18 451	42 790	-25 257	136 931
Skulder till kreditinstitut	9 206			13 835	-18 458	4 584
Derivatinstrument	286	11	28	2 879	-334	2 870
Skulder till kunder	60 279		0	5 848	-1 181	64 947
Försäkringsskuld		3 412	6 639		0	10 050
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal			10 069			10 069
Skuldebrev emitterade till allmänheten	11 373			16 536	-204	27 704
Avsättningar och övriga skulder	1 558	601	391	1 005	-177	3 378
Skatteskulder	379	73	61	372	0	885
Efterställda skulder	41	135	245	1 392	-430	1 383
Skulder totalt	83 122	4 232	17 433	41 869	-20 785	125 871
Eget kapital						11 060
Balansräkning 31.12.2017, milj. €	Bankrörelse	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Elimineringar	Koncernen totalt
Kontanta medel	104	318	438	12 807	-729	12 937
Fordringar på kreditinstitut	9 727	6	84	9 615	-18 928	504
Derivatinstrument	335	10	83	3 320	-336	3 412
Fordringar på kunder	83 023	0	1	-19	-812	82 193
Investeringsstillgångar	536	3 542	7 152	17 358	-5 264	23 324
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal			10 126			10 126
Immateriella tillgångar	64	677	364	453	-3	1 555
Materiella tillgångar	409	42	26	333	-12	798
Övriga tillgångar	305	727	296	1 303	-499	2 131
Skattefordringar	122	18	29	43	11	224
Tillgångar totalt	94 624	5 341	18 599	45 213	-26 572	137 205
Skulder till kreditinstitut	9 460			14 204	-18 506	5 157
Derivatinstrument	223	15	31	3 097	-339	3 026
Skulder till kunder	59 228		0	7 839	-1 518	65 549
Försäkringsskuld		3 143	6 807		0	9 950
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal			10 158			10 158
Skuldebrev emitterade till allmänheten	11 974			15 696	-829	26 841
Avsättningar och övriga skulder	1 568	548	275	1 248	-489	3 150
Skatteskulder	376	76	69	369	0	890
Tilläggsandelar	19				-19	0
Efterställda skulder	82	135	245	1 391	-452	1 400
Skulder totalt	82 929	3 917	17 585	43 844	-22 153	126 122
Eget kapital						11 084

Noter

- Not 1 Redovisningsprinciper
- Not 2 Nyckeltal och formler för nyckeltalen
- Not 3 Räntenetto
- Not 4 Försäkringsnetto
- Not 5 Provisionsintäkter, netto
- Not 6 Nettointäkter från placeringsverksamhet
- Not 7 Nedskrivningar av fordringar
- Not 8 Kategorisering av finansiella tillgångar och skulder
- Not 9 Klassificering av finansiella instrument återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod
- Not 10 Derivatinstrument
- Not 11 Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning
- Not 12 Fordringar på kreditinstitut och kunder samt problemfordringar
- Not 13 Försäkringsrörelsens skulder
- Not 14 Skuldebrev emitterade till allmänheten
- Not 15 Fonden för verkligt värde efter skatt
- Not 16 Ställda säkerheter
- Not 17 Åtaganden utanför balansräkningen
- Not 18 Kapitaltäckning för kreditinstitut
- Not 19 Exponeringar enligt ratingklass
- Not 20 Försäkringsbolagens solvens
- Not 21 OP Gruppens kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat
- Not 22 Närståendetransaktioner

Not 1 Redovisningsprinciper

Delårsrapporten har upprättats med iakttagande av standarden IAS 34 (Delårsrapportering) och de principer för upprättandet av bokslutet som redogjorts för i koncernens bokslut 2017.

Delårsrapporten är oreviderad. Alla siffror i delårsrapporten har avrundats och därför kan summan av enskilda tal avvika från den summa som angetts.

Delårsrapporten offentliggörs på finska, svenska och engelska. Den finska versionen är den officiella version som gäller, ifall det finns konflikter mellan språkversionerna.

Ibruktagnig av standarden IFRS 9, 1.1.2018

OP Gruppen tog 1.1.2018 i bruk standarden IFRS 9 "Finansiella instrument". OP Gruppens redovisningsprinciper enligt standarden IFRS 9 har offentliggjorts i noterna till bokslutet 2017. Effekterna av övergången till standarden IFRS 9 på klassificeringen och värderingen av finansiella instrument har redovisats i noterna till OP Gruppens bokslut 2017. Justeringarna i bokförda värden redovisades på omklassificeringsdagen 1.1.2018 bland eget kapital i den ingående balansen. OP Gruppen har inte justerat jämförelsetalen för tidigare år.

De största ändringarna i klassificeringen riktade sig mot placeringarna i OP Gruppens skade- och livförsäkring. Klassificeringen av egetkapitalinstrument och fondplaceringar ändrades i regel till verkligt värde via resultatet. OP Gruppen tillämpar på egetkapitalinstrumenten inom skade- och livförsäkringen ett tillfälligt undantag (s.k. overlay approach), som återställer resultateffekterna av de här instrumenten till en nivå som motsvarar den tidigare standarden IAS 39. I resultaträkningen redovisas den nya posten "tillfälligt undantag (overlay approach)". Motsvarande post redovisas också i rapporten över totalresultat. Realisationsvinster från placeringar som omfattas av undantaget redovisas som en del av förändringen i posten tillfälligt undantag. Tidigare redovisades de som realisationsvinster från placeringar som kan säljas.

Det tidigare alternativa nyckeltalet "nedskrivningar av fordringar i kredit- och garantistocken, %" redovisas inte längre, eftersom nyckeltalet till följd av övergången till standarden IFRS 9 inte längre är substantiellt jämförbart. Som nya alternativa nyckeltal redovisas nödlidande fordringar samt presterande exponeringar med anstånd av kredit- och garantistocken, %.

I följande tabell beskrivs hur nedskrivningsreserven för realiserade förluster enligt standarden IAS 39 i bokslutet 2017 ersattes 1.1.2018 med avsättningar för förväntade kreditförluster enligt standarden IFRS 9.

Balansposter, milj. €	Nedskrivningar av fordringar (IAS 39)		Förväntade kreditförluster (IFRS 9) 1.1.2018
	31.12.2017	Omvärdering	
Kontanta medel	-		0
Fordringar på kunder	493	38	531
Investeringsstillgångar (FVOCI)	-	5	5
Poster utanför balansräkningen			
Låneåtaganden	-	7	7
Garantiavtal	-	3	3
Totalt	493	53	546

OP Gruppen har övergått till att beräkna den förväntade kreditförlusten huvudsakligen med modeller enligt standarden IFRS 9. Till följd av det har de tidigare individuella och gruppvisa nedskrivningarna enligt standarden IAS 39 på sammanlagt 493 miljoner euro ersatts av förväntade kreditförluster enligt standarden IFRS 9 för sammanlagt 546 miljoner euro.

De förväntade kreditförlusterna ökade mest i företagsfinansieringen medan de förväntade kreditförlusterna för bolån minskade från de tidigare IAS 39-nedskrivningarna på grund av att deras säkerhetsställning var god. För privatkunderna uppkom den största ökningen i ECL för revolverande krediter, eftersom de också omfattas av en prognosticerad användning av en limit utanför balansräkningen. Placeringar som redovisas till verkligt värde via övrigt totalresultat, låneåtaganden och garantiavtal ingår i ECL-kalkyleringen för första gången.

I följande tabell redovisas de exponeringar som omfattas av ECL-kalkyleringen och ECL för dem enligt nedskrivningssteg. I nivå 1 klassificeras avtal, vars kreditrisk inte har ökat betydligt från det första redovisningstillfället. I nivå 2 klassificeras avtal, vars kreditrisk har ökat betydligt från det första redovisningstillfället. Som tröskelvärde för en betydlig ökning i kreditrisken används relativa och absoluta tröskelvärden samt dröjsmål med betalningar över 30 dagar. Ibland kan flera av de tröskelvärden som nämns ovan uppfyllas för ett avtal. I följande tabell har som över 30 dagar förfallna fordringar klassificerats alla sådana avtal oberoende av om också något annat tröskelvärde uppfyllts. I nivå 3 klassificeras fallerande avtal.

Exponeringar som omfattas av ECL-kalkyleringen enligt IFRS 9, 1.1.2018:

Exponeringar i balansräkningen, milj, €	Nivå 1		Nivå 2		Nivå 3		Exponeringar totalt
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar	Totalt			
Fordringar på kunder (brutto)							
Företag	29 649	2 896	500	3 395	816	33 861	
Hushåll	45 166	3 852	172	4 024	463	49 652	
Offentlig sektor	140	12	12	24		165	
Annat	868	0	0	0	0	868	
Fordringar på kunder totalt	75 823	6 759	684	7 443	1 279	84 545	
Uttagsmån och limiter utanför balansräkningen							
Företag	3 892	365	0	365	11	4 267	
Hushåll	2 971	68	7	75	4	3 050	
Offentlig sektor	173	5		5		178	
Annat	516	0		0	0	516	
Uttagsmån och limiter totalt	7 552	438	7	444	15	8 011	
Övriga åtaganden utanför balansräkningen							
Företag	7 273	299		299	47	7 619	
Hushåll	1 830	0		0	0	1 830	
Offentlig sektor	6	10		10		16	
Annat	1					1	
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	9 110	309		309	47	9 467	
Skuldebrev							
Skuldebrev totalt	16 410	39		39	5	16 454	
Exponeringar i ECL-kalkyleringen enligt IFRS 9 totalt	108 895	7 545	691	8 236	1 346	118 477	

ECL enligt IFRS 9 enligt nedskrivningsnivåer 1.1.2018

Exponeringar i balansräkningen samt uttagsmåner och limiter utanför balansräkningen*, milj. €	Nivå 1	Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Nivå 2 Över 30 dagar förfallna fordringar	Totalt	Nivå 3	ECL totalt
Fordringar på kunder						
Företag	-20	-41	-1	-42	-356	-418
Hushåll	-4	-35	-1	-36	-73	-113
Offentlig sektor	0	0	0	0		0
Annat	0	0		0	0	0
Fordringar på kunder totalt	-23	-75	-2	-78	-430	-531
Övriga åtaganden utanför balansräkningen**						
Företag	-3	-3		-3	0	-5
Hushåll	-5	0		0		-5
Offentlig sektor						
Annat						
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	-8	-3		-3	0	-11
Skuldebrev***	-5	0		0	0	-5
ECL totalt	-36	-79	-2	-81	-430	-546

* ECL redovisas som ett enda belopp som minskar balansposten

** ECL redovisas i balansposten avsättningar och övriga skulder

*** ECL redovisas i fonden för verkligt värde i övrigt totalresultat

Exponeringar som omfattas av ECL-kalkyleringen enligt IFRS 9, 31.3.2018:

Exponeringar i balansräkningen, milj, €	Nivå 1	Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Nivå 2 Över 30 dagar förfallna fordringar	Totalt	Nivå 3	Exponeringar totalt
Fordringar på kunder (brutto)						
Företag	28 041	3 278	553	3 831	824	32 696
Hushåll	46 590	3 677	252	3 929	490	51 009
Offentlig sektor	1 101		12	12		1 113
Annat	2 298		14	14	0	2 312
Fordringar på kunder totalt	78 030	6 955	831	7 786	1 315	87 130
Uttagsmån och limiter utanför balansräkningen						
Företag	3 838	616	474	1 090	25	4 953
Hushåll	3 106	53	18	71	4	3 181
Offentlig sektor	640		63	63		704
Annat	1 125		59	59		1 184
Uttagsmån och limiter totalt	8 710	670	614	1 283	29	10 022
Övriga åtaganden utanför balansräkningen						
Företag	6 522	350		350	47	6 919
Hushåll	2 701	3		3		2 704
Offentlig sektor	392					392
Annat	271					271
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	9 886	354		354	47	10 286
Skuldebrev						
Skuldebrev totalt	16 426	25		25	9	16 450
Exponeringar i ECL-kalkyleringen enligt IFRS 9 totalt	113 051	8 002	1 445	9 447	1 400	123 889

ECL enligt IFRS 9 enligt nedskrivningsnivåer 31.3.2018

Exponeringar i balansräkningen samt uttagsmåner och limiter utanför balansräkningen*, milj. €	Nivå 1	Nivå 2			Nivå 3	ECL totalt
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar	Totalt		
Fordringar på kunder						
Företag	-19	-49	-1	-50	-323	-392
Hushåll	-3	-44	-2	-47	-75	-126
Offentlig sektor	-4		0	0		-4
Annat	0		0	0	0	0
Fordringar på kunder totalt	-26	-93	-3	-96	-398	-521
Övriga poster utanför balansräkningen **						
Företag	-2	-3		-3	0	-4
Hushåll	0	0		0		0
Offentlig sektor						0
Annat	0					0
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	-2	-3		-3	0	-5
Skuldebrev***	-4	0		0	-2	-7
ECL totalt	-32	-96	-3	-99	-400	-532

* ECL redovisas som ett enda belopp som minskar balansposten

** ECL redovisas i balansposten avsättningar och övriga skulder

*** ECL redovisas i fonden för verkligt värde i övrigt totalresultat

Ändring i principerna för periodisering av provisioner

I samband med den systemutveckling som skett till följd av övergången till standarden IFRS 9 övergick OP Gruppen till att periodisera expeditionsavgifter och uppläggningsavgifter som betalats vid privatkunders uttag av krediter med effektivräntemetoden över kreditens löptid. Eftersom en fullständig retroaktiv tillämpning inte är tekniskt möjlig, justeras i resultaträkningen endast provisionerna för jämförelseåret 2017. Ändringen minskade nettoprovisionsintäkterna för jämförelseperioden 1–3/2017 med 14 miljoner euro och ökade räntenettet med 2 miljoner euro, med påföljden att resultatet för jämförelseperioden minskade med 9 miljoner euro efter skatt. Fordringarna på kunder i balansräkningen minskade med 47 miljoner euro, skattefordringarna ökade med 10 miljoner euro och det egna kapitalet minskade med 37 miljoner euro 31.12.2017. De här provisionerna periodiseras på kommande år enligt den genomsnittliga löptiden för privatkundslån.

Ibruktagnig av standarden IFRS 15, 1.1.2018

OP Gruppen har tillämpat standarden IFRS 15 Intäkter från kontrakt med kunder från 1.1.2018. Standarden IFRS 15 gäller i OP Gruppen främst provisioner i segmentet Kapitalförvaltning och provisioner som inte hör till beräkningen av effektiv ränta i segmentet Bankrörelse. Standarden IFRS 15 ökar den information som presenteras i noterna till bokslutet.

Grupperingen av de provisionsintäkter och -kostnader som presenteras i nettoprovisionsintäkterna har preciserats i noterna till delårsrapporten. Nettoprovisionsintäkterna har fördelats mellan provisionsintäkter och -kostnader för kontrakt med kunder. I

nettoprovisionsintäkterna redovisas som nya kategorier provisionsintäkter och -kostnader från hälso- och välbefinnandetjänsterna, kapitalförvaltningsprovisioner, provisioner som betalats för kapitalförvaltningstjänster, juridiska arvoden samt fondernas provisionskostnader. Nettoprovisionsintäkterna är fördelade på segmenten.

IFRS 15 ändrade inte tidpunkten för intäktsföring av Kapitalförvaltningens förvaltningsprovisioner, avkastningsbaserade provisioner och andra provisioner som hör till standardens tillämpningsområde jämfört med tidigare praxis. Övergången till standarden IFRS 15 hade därmed ingen effekt på OP Gruppens resultat före skatt. OP Gruppen tog i bruk standarden IFRS 15 med en retroaktiv metod, dvs. uppgifterna för jämförelseperioden 1–3/2017 är justerade. Nedan redogörs för de ändringar som gjorts retroaktivt i specifikationen av nettoprovisionsintäkterna:

- Provisionsintäkter från hälso- och välbefinnandetjänster, 4 miljoner euro, har överförts från övriga rörelseintäkter till provisionsintäkter.
- Provisionskostnader för hälso- och välbefinnandetjänster, 2 miljoner euro, har överförts från övriga rörelsekostnader till provisionskostnader.
- Provisioner för kapitalförvaltning och juridiska tjänster, 19 miljoner euro, redovisas i fortsättningen skilt för sig.
- Kostnader för värdepappersförmedling, 4 miljoner euro, har fördelats skilt för sig på kostnader för fonder och kostnader för värdepappersförmedling.
- Nettoprovisionsintäkterna har redovisats fördelade på segmenten.

Ändringar i presentationssättet

Raden "andel av intresseföretagens resultat" i resultaträkningen redovisas i fortsättningen under nettointäkter från placeringsverksamhet och raden "andelar av intresseföretag" redovisas i balansposten investeringstillgångar. En betydande del av intresseföretagen är riskkapitalfonder som värderas till verkligt värde via resultatet i enlighet med standarden IFRS 9. Uppgifterna för jämförelseperioden har justerats i enlighet med presentationssättet.

Balansposten "finansiella tillgångar för handel" redovisas i fortsättningen i posten investeringstillgångar enligt sin art. Uppgifterna för jämförelseperioden har justerats i enlighet med presentationssättet.

Not 2 Nyckeltal och formler för nyckeltalen

	1–3/ 2018	1–3/ 2017
Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	6,8	9,1
Räntabilitet på eget kapital (ROE) till verkligt värde, %	5,0	9,0
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	0,55	0,69
Kostnadernas andel av intäkterna, %	62	55
Nödlidande fordringar / kredit- och garantistocken, %	1,2	1,2
Presterande exponeringar med anstånd, %	2,3	2,1
Antalet anställda i genomsnitt	12 256	12 088

ALTERNATIVA NYCKELTAL

Alternativa nyckeltal redovisas för att beskriva den ekonomiska utvecklingen i affärsrörelsen och förbättra jämförbarheten mellan olika rapportperioder.

Formlerna för de alternativa nyckeltal som tillämpas presenteras nedan.

Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	$\frac{\text{Periodens resultat}}{\text{Eget kapital (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$
Räntabilitet på eget kapital (ROE) till verkligt värde, %	$\frac{\text{Periodens totalresultat}}{\text{Eget kapital (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	$\frac{\text{Periodens resultat}}{\text{Balansomslutning i genomsnitt (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$
Kostnadernas andel av intäkterna, %	$\frac{\text{Kostnader totalt}}{\text{Intäkter totalt}} \times 100$
Nödlidande fordringar / kredit- och garantistocken, %	$\frac{\text{Nödlidande fordringar (netto)}}{\text{Kredit- och garantistock vid rapportperiodens slut}} \times 100$
Presterande exponeringar med anstånd av kredit- och garantistocken, %	$\frac{\text{Presterande exponeringar med anstånd}}{\text{Kredit- och garantistock vid rapportperiodens slut}} \times 100$
Skadeförsäkringens nyckeltal:	
Skadeprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)	$\frac{\text{Ersättningar och skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$
Driftskostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader + avskrivningar/justeringar av immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsköp}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$
Riskprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)	$\frac{\text{Ersättningar exkl. skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$
Totalkostnadsprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)	Skadeprocent + driftskostnadsprocent Riskprocent + omkostnadsprocent
Omkostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader och skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$
Operativ skadeprocent	$\frac{\text{Ersättningar exkl. förändringar i beräkningsgrunden}}{\text{Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto)}} \times 100$
Operativ driftskostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader}}{\text{Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto)}} \times 100$
Operativ totalkostnadsprocent	Operativ skadeprocent + operativ driftskostnadsprocent Operativ riskprocent + operativ omkostnadsprocent
Operativ riskprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)	$\frac{\text{Ersättningar exkl. skaderegleringskostnader och förändringar i beräkningsgrunden}}{\text{Premieintäkter (netto) exkl. förändringar i beräkningsgrunden}} \times 100$
Operativ omkostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader och skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto) exkl. förändringar i beräkningsgrunden}} \times 100$

NYCKELTAL SOM KALKYLERAS SEPARAT

Kapitalrelation, %	$\frac{\text{Kapitalbas totalt}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$
Tier 1-kapitalrelation, %	$\frac{\text{Primärkapital (Tier 1)}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$
Kärnprimärkapitalrelation (CET1), %	$\frac{\text{Kärnprimärkapital (CET1)}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$
Solvensprocent	$\frac{\text{Kapitalbas}}{\text{Kapitalkrav (SCR)}} \times 100$
Bruttosolditetsgrad (leverage ratio), %	$\frac{\text{Primärkapital (T1)}}{\text{Exponeringsbelopp}} \times 100$
Likviditetstäckningskrav (LCR), %	$\frac{\text{Likvida tillgångar}}{\text{Likviditetsutfödena - likviditetsinflöden i stressituationer}} \times 100$
Kapitalrelationen enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringkonglomerat	$\frac{\text{Konglomeratets kapitalbas totalt}}{\text{Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas totalt}} \times 100$
Avkastning på ekonomiskt kapital, %	$\frac{\text{Resultat och kundbonus efter skatt (12 månaders glidande)}}{\text{Ekonomiskt kapitalkrav i snitt}} \times 100$

SKADEFÖRSÄKRINGENS OPERATIVA RESULTAT

	1-3/ 2018	1-3/ 2017	Förändring %	1-12/ 2017
Milj. €				
Premieintäkter	359	350	2,6	1 431
Försäkringsersättningar	-259	-265	-2,4	-1 085
Driftskostnader	-76	-69	9,9	-291
Avskrivningskorrigerering av immateriella tillgångar	-5	-5	0,0	-21
Försäkringstekniskt bidrag	19	10	83,8	34
Placeringsintäkter och -kostnader	2	39	-95,7	183
Ovriga intäkter och kostnader	3	-1		-7
Tillfälligt undantag (overlay approach)	14			
Resultat före skatt	38	49	-23,1	210

Vid beräkningen av Skadeförsäkringens nyckeltal används skadeförsäkringsbolagens rörelsevisa kostnader, som inte redovisas enligt samma principer i koncernens resultaträkning.

Not 3	Räntenetto		
Milj. €		1-3/ 2018	1-3/ 2017
Ränteintäkter			
Fordringar på kreditinstitut		7	6
Fordringar på kunder			
Lån		286	291
Finansiella leasingfordringar		6	4
Krediter som minskat i värde och övriga åtaganden		0	1
Skuldebrev			
Som innehas för handel		2	2
Obligatoriskt värderade till verkligt värde via resultatet		0	
Värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat		23	
Upplupet anskaffningsvärde		0	
Som kan säljas			27
Som hålls till förfall			0
Lån och fordringar			0
Derivatinstrument			
Som innehas för handel		177	187
Säkring av verkligt värde		-25	-30
Säkring av kassaflöde		10	9
Den ineffektiva andelen av säkring av kassaflödet		-2	1
Övriga		2	1
Totalt		486	499
Räntekostnader			
Skulder till kreditinstitut		16	13
Skulder till kunder		15	19
Skuldebrev emitterade till allmänheten		61	75
Efterställda skulder			
Kapitallån		1	1
Övriga		11	11
Derivatinstrument			
Som innehas för handel		148	167
Säkring av verkligt värde		-30	-34
Övriga		-18	-17
Övriga		2	3
Totalt		205	238
Vinster från ändringar i betalningsplaner och förluster på krediter		0	
Räntenetto utan värderingsposter i sättringsredovisning		281	261
Sättringsinstrument		-30	-11
Värdeförändringar i de säkrade posterna		30	10
Räntenetto		282	260

Not 4	Försäkringsnetto		
Milj. €		1-3/ 2018	1-3/ 2017
Premieintäkter, netto			
Premieinkomst		614	615
Återförsäkrares andel		-8	-10
Förändring i avsättning för ej intjänade premier		-269	-266
Återförsäkrares andel		12	11
Totalt		349	350
Ersättningar, netto			
Betalda ersättningar		-235	-233
Återförsäkrares andel		8	2
Förändring i avsättning för oreglerade skador		6	-15
Återförsäkrares andel		-7	8
Totalt		-228	-238
Övriga poster i skadeförsäkring		0	-1
Livförsäkringens riskrörelse		7	5
Försäkringsnetto totalt		127	117

Not 5 Provisionsintäkter, netto

1–3/2018, milj. €	Bankrörelse	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Elimineringar	Koncernen totalt
Provisionsintäkter						
Utlåning	37	0		1	0	38
Inlåning	1		0	0	0	1
Betalningsrörelse	46			13	-3	55
Värdepappersförmedling	0		6	0	-1	5
Värdepappersemissioner	1		0	1	0	3
Fonder	0		36		1	37
Kapitalförvaltning	3		14	0	-3	14
Juridiska ärenden	5			0	0	5
Garantier	5			0	0	5
Bostadsförmedling	17					17
Försäkringsförmedling	26	3	10	0	-10	30
Livförsäkringens belastningsinkomst			24			24
Återbäring av fondanknutna förvaltningsprovisioner			18			18
Hälso- och välbefinnandetjänster		4			0	4
Övriga	18		1	-7	-4	8
Totalt	159	8	109	8	-22	262
Provisionskostnader						
Betalningsrörelse	6	0	0	2	-5	3
Värdepappersförmedling	0		3		-1	2
Värdepappersemissioner	0		0	0	0	1
Fonder			2		0	3
Kapitalförvaltning	1		3	0	-2	3
Försäkringsrörelsen	-3	9	15		-10	12
Hälso- och välbefinnandetjänster		2				2
Övriga	5	0	1	5	-5	6
Totalt	9	11	25	7	-23	30
Provisionsintäkter, netto, totalt	150	-4	84	1	0	232

1-3/2017, milj. €	Bankrörelse	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Elimineringar	Koncernen totalt
Provisionsintäkter						
Utlåning	37			1	0	39
Inlåning	1			0	0	1
Betalningsrörelse	50			23	-8	65
Värdepappersförmedling			7		-2	6
Värdepappersemissioner	0		0	1	0	1
Fonder	0		36		0	36
Kapitalförvaltning	3		15	0	-5	13
Juridiska ärenden	6			0		6
Garantier	5			0	0	5
Bostadsförmedling	17					17
Försäkringsförmedling	25	6	11		-12	29
Livförsäkringens belastningsinkomst			24			24
Återbäring av fondanknutna förvaltningsprovisioner			17			17
Hälsa- och välbefinnandetjänster		4			0	4
Övriga	25		0	-16	-4	6
Totalt	169	10	110	9	-31	267
Provisionskostnader						
Betalningsrörelse	12	0	0	12	-10	14
Värdepappersförmedling			2		-2	0
Värdepappersemissioner	0		0	0	0	1
Fonder			4		-1	3
Kapitalförvaltning	1	0	5	0	-2	4
Försäkringsrörelsen	-1	10	12		-12	10
Hälsa- och välbefinnandetjänster		2				2
Övriga	4	0	1	7	-5	8
Totalt	16	12	25	19	-31	42
Provisionsintäkter, netto, totalt	153	-2	85	-10	0	226

Not 6   Nettointäkter från placeringsverksamhet

Milj. €	1-3/ 2018	1-3/ 2017
Nettointäkter från tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat (Nettointäkter från tillgångar som kan säljas)		
Skuldebrev	27	33
Egetkapitalinstrument	0	37
Utdelningar och vinstandelar	2	39
Övriga	5	
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar	-2	-7
Totalt	32	103
Värderade till verkligt värde via resultatet		
Finansiella tillgångar som innehas för handel		
Skuldebrev	-1	
Egetkapitalinstrument	7	
Utdelningar och vinstandelar	2	
Derivatinstrument	36	
Finansiella tillgångar som obligatoriskt värderas till verkligt värde via resultatet		
Skuldebrev	4	
Egetkapitalinstrument	-7	
Utdelningar och vinstandelar	11	
Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet		
Skuldebrev	-7	
Egetkapitalinstrument	-15	
Utdelningar och vinstandelar	5	
Derivatinstrument	0	
Försäkring		
Skuldebrev		-14
Egetkapitalinstrument		5
Derivatinstrument		-24
Bankrörelse och Övrig rörelse		
Värdepappershandel		45
Valutaverksamhet		11
Förvaltningsfastigheter	-2	5
Övriga		1
Totalt	32	29

	1-3/ 2018	1-3/ 2017
Som redovisats till det upplupna anskaffningsvärdet		
Lån och övriga fordringar	2	3
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar	-1	0
Totalt	1	3
Livförsäkring		
Räntegottgörelse på kunders försäkringsbesparingar	-22	-23
Förändring i räntekompletteringar	13	10
Övriga försäkringstekniska poster	26	9
Totalt	17	-4
Skadeförsäkring		
Upplösning av diskontering	-7	-8
Totalt	-7	-8
Intresseföretag		
Som behandlas med metoden för verkligt värde	4	
Som behandlas med kapitalandelsmetoden	0	2
Totalt	4	2
Nettointäkter från placeringsverksamhet totalt	79	124

Not 7 Nedskrivningar av fordringar

Fordringar på kunder och åtaganden utanför balansräkningen, milj. €

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Förväntade kreditförluster (ECL)	12 mån. ECL	ECL för hela löptiden	ECL för hela löptiden	
ECL 1.1.2018	31	80	430	541
Överföringar från nivå 1 till nivå 2	-1	10		9
Överföringar från nivå 1 till nivå 3	-1		2	1
Överföringar från nivå 2 till nivå 1	2	-7		-5
Överföringar från nivå 2 till nivå 3		2	6	8
Överföringar från nivå 3 till nivå 2		2	-2	0
Överföringar från nivå 3 till nivå 1	1		-5	-4
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	1	1	1	3
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-4	0	0	-4
Förändringar i riskparametrar (netto)	-1	11	-3	7
Minskning av reservkonto på grund av bortskrivningar	0		-29	-29
Nettoresultateffekt totalt	-3	19	-31	-16
ECL 31.3.2018	28	99	398	525

Skuldebrev, milj. €

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Förväntade kreditförluster (ECL)	12 mån. ECL	ECL för hela löptiden	ECL för hela löptiden	
ECL 1.1.2018	5	0	0	5
Överföringar från nivå 1 till nivå 2	0	0		0
Överföringar från nivå 2 till nivå 1	0	0		0
Överföringar från nivå 3 till nivå 1	0		0	0
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	1	0	2	3
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-1	0		-1
Förändringar i riskparametrar (netto)	0	0	0	0
Förändringar till följd av uppdatering av skattningsmetod (netto)	0			0
Nettoresultateffekt totalt	-1	0	2	1
ECL 31.3.2018	4	0	2	7

Milj. €	1-3/ 2018	1-3/ 2017
Fordringar som nedskrivits som kredit- och garantiförluster	-23	-9
Återföringar av fordringar som avskrivits	2	3
ECL för fordringar på kunder och poster utanför balansräkningen	16	
ECL för skuldebrev*	0	
Ökning av individuella nedskrivningar		-13
Minskning av individuella nedskrivningar		12
Gruppvisa nedskrivningar		0
Nedskrivningar av fordringar totalt	-4	-8

* ECL för skuldebrev i försäkringsrörelsen redovisas i nettointäkter från placeringsverksamhet.

Not 8 Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

Tillgångar, milj. €	Upplupet anskaff- ningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Verkligt värde via resultatet				Säkrings- instru- ment	Totalt
			Handel	Alternativet verkligt värde	Verkligt värde till följd av SPPI-test			
Kontanta medel	11 670						11 670	
Fordringar på kreditinstitut	332						332	
Derivatinstrument			2 865			430	3 294	
Fordringar på kunder	83 080						83 080	
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal				10 028			10 028	
Skuldebrev	4	16 209	691	2 685	453		20 042	
Egetkapitalinstrument		0	94	270	1 230		1 594	
Övriga finansiella tillgångar	3 061						3 061	
Finansiella tillgångar	98 148	16 209	3 649	12 983	1 683	430	133 102	
Andra tillgångar än finansiella instrument							3 830	
Totalt 31.3.2018	98 148	16 209	3 649	12 983	1 683	430	136 931	

Tillgångar, milj. €	Lån och fordringar	Investe- ringar som hålls till förfall	Finansiella tillgångar som kan sällas	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet*	Säkrings- instru- ment	Totalt
Kontanta medel	12 937					12 937
Fordringar på kreditinstitut	504					504
Derivatinstrument				3 139	273	3 412
Fordringar på kunder	82 193					82 193
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal				10 126		10 126
Skuldebrev		40	16 372	3 899		20 311
Egetkapitalinstrument			1 399	220		1 620
Övriga finansiella tillgångar	2 302					2 302
Finansiella tillgångar	97 936	40	17 771	17 385	273	133 406
Andra tillgångar än finansiella instrument						3 799
Totalt 31.12.2017	97 936	40	17 771	17 385	273	137 205

* Balansposten investeringstillgångar omfattar skadeförsäkringens skuldebrev och egetkapitalinstrument värderade till verkligt värde via resultatet.

Skulder, milj. €	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Säkrings- instru- ment	Totalt
Skulder till kreditinstitut		4 584		4 584
Derivatinstrument	2 431		440	2 870
Skulder till kunder		64 947		64 947
Försäringsskuld		10 050		10 050
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	10 069			10 069
Skuldebrev emitterade till allmänheten		27 704		27 704
Efterställda skulder		1 383		1 383
Övriga finansiella skulder	0	2 445		2 445
Finansiella skulder	12 500	111 114	440	124 053
Andra skulder än finansiella skulder				1 818
Totalt 31.3.2018	12 500	111 114	440	125 871

Skulder, milj. €	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Säkrings- instru- ment	Totalt
Skulder till kreditinstitut		5 157		5 157
Derivatinstrument	2 572		454	3 026
Skulder till kunder		65 549		65 549
Försäringsskuld		9 950		9 950
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	10 158			10 158
Skuldebrev emitterade till allmänheten		26 841		26 841
Efterställda skulder		1 400		1 400
Övriga finansiella skulder	1	2 274		2 275
Finansiella skulder	12 731	111 172	454	124 356
Andra skulder än finansiella skulder				1 765
Totalt 31.12.2017	12 731	111 172	454	126 122

Obligationslånen bland skuldebrev emitterade till allmänheten har behandlats i bokföringen till det upplupna anskaffningsvärdet. Det verkliga värdet på de här skuldebrev som uppskattats med hjälp av den information som fanns att få från marknaden och etablerade värderingsmetoder var vid slutet av mars 191 miljoner euro (385) högre än det bokförda värdet. Efterställda skulder har behandlats till det upplupna anskaffningsvärdet. Det verkliga värdet av efterställda skulder är större än det upplupna anskaffningsvärdet, men fastställandet av tillförlitliga verkliga värden är osäkert.

Not 9 Klassificering av finansiella instrument återkommande värderade tillverkligt värde enligt värderingsmetod

Tillgångarnas verkliga värden 31.3.2018, milj. €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet				
Egetkapitalinstrument	790	254	550	1 593
Skuldinstrument	2 718	609	501	3 829
Fondanknutna avtal	6 609	3 419		10 028
Derivatinstrument	10	3 232	53	3 294
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat				
Egetkapitalinstrument		0		0
Skuldinstrument	13 699	2 225	285	16 209
Totalt	23 825	9 740	1 389	34 954
Tillgångarnas verkliga värden 31.12.2017, milj. €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet				
Egetkapitalinstrument	125	57	38	220
Skuldinstrument	3 249	234	416	3 899
Fondanknutna avtal	7 111	3 015		10 126
Derivatinstrument	2	3 279	131	3 412
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Egetkapitalinstrument	623	200	577	1 399
Skuldinstrument	11 977	4 041	354	16 372
Totalt	23 087	10 826	1 516	35 429
Skuldernas verkliga värden 31.3.2018, milj. €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Fondanknutna avtal	6 635	3 433		10 069
Övriga		0		0
Derivatinstrument	26	2 825	20	2 870
Totalt	6 662	6 258	20	12 939
Skuldernas verkliga värden 31.12.2017, milj. €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet				
Fondanknutna avtal	7 133	3 024		10 158
Övriga		1		1
Derivatinstrument	5	2 929	92	3 026
Totalt	7 138	5 955	92	13 185

Nivå 1: Noterade marknadspris

De poster som klassificerats till Nivå 1 består av aktier som noterats på börser, företags, staters och finansiella instituts noterade skuldinstrument och börsderivat. Det verkliga värdet för ifrågakvarande instrument bestäms på basis av noteringar från fungerande marknader.

Nivå 2: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan observeras

Värderingsmetoder som baserar sig på tillförlitliga kalkylparametrar. Med verkligt värde för instrument som klassificerats till Nivå 2 avses det värde som kan härledas ur marknadsvärdet för det finansiella instrumentets delar eller för motsvarande finansiella instrument eller ett värde som kan beräknas med värderingsmodeller och -metoder som allmänt godtas på finansmarknaden, om ett marknadsvärde kan bestämmas tillförlitligt med dem. Till den här nivån har klassificerats största delen av OP Företagsbankskoncernens OTC-derivat samt företags, staters och finansiella instituts noterade skuldinstrument som inte klassificerats till Nivå 1.

Nivå 3: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan inte observeras

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet. Instrument som klassificerats till Nivå 3 värderas med prissättningsmodeller, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet. Dessutom klassificeras till Nivå 3 skuldinstrument för vilka det på värderingdagen på marknaden finns endast några eller inga noteringar. I ifrågakvarande balansklass ingår de mest komplicerade OTC-derivaten samt sådana derivat med lång löptid där den marknadsdata som använts för värderingen har extrapolerats, vissa private equity-investeringar, olikvida lån, strukturerade lån inkl. värdepapperiserade lån och strukturerade skuldebrev samt hedge-fonder. Det verkliga värdet i Nivå 3 består av prisuppgifter från utomstående.

Omklassificeringar mellan olika nivåer av värderingen till verkligt värde

Omklassificeringen mellan olika hierarkier anses ha skett den dag då den transaktion som omklassificeringen medfört skett eller den dag då omständigheterna ändrats. Omklassificeringarna beror främst på i vilken omfattning som marknadsnoteringar finns att tillgå.

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet (Nivå 3)

Specifikation av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar, milj. €	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Derivat-instrument	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Tillgångar totalt
Balans 31.12.2017	454	131	931	1 516
Effekten av övergången till IFRS 9 1.1.2018	601		-593	8
Ingående balans 1.1.2018	1 056	131	338	1 525
Resultaträkningens nettointäkter	-446	-78		-524
Nettointäkter i rapporten över totalresultat			0	0
Förvärv	40		0	40
Försäljningar	-38			-38
Amorteringar	-16			-16
Omklassificering till Nivå 3	460		128	588
Omklassificering från Nivå 3	-4		-181	-185
Utgående balans 31.3.2018	1 051	53	285	1 389

Finansiella skulder, milj. €	Derivat-instrument	Skulder totalt
Ingående balans 1.1.2018	92	92
Resultaträkningens nettointäkter	-72	-72
Utgående balans 31.3.2018	20	20

Specifikation av nettointäkter enligt resultatpost 31.3.2018

Milj. €	Räntenetto	Netto-intäkter från placerings-verksamhet	Rapport över total-resultat/ Förändring i fonden för verkligt värde	Nettointäkter från tillgångar och skulder som innehas vid periodens slut
Realiserade nettointäkter	-384	-62		-446
Orealiserade nettointäkter	-6	62	0	55
Nettointäkter totalt	-390	0	0	-391

Derivaten i Nivå 3 består av derivat som strukturerats för kundernas behov, så marknadsrisken har täckts med ett motsvarande derivatinstrument. Den öppna marknadsrisken har ingen effekt på resultatet. Derivaten i Nivå 3 hänför sig till strukturerade obligationslån som OP Företagsbanken emitterat där avkastningen är beroende av värdeutvecklingen i ett inbäddat derivat. Värdeförändringen i de här inbäddade derivaten har inte redovisats i tabellen ovan. Dessutom har till Nivå 3 klassificerats derivat med lång löptid, för vilka den marknadsdata som använts för värderingen har extrapolerats.

Förändringar i värderingsfaktorer

Inga väsentliga ändringar har gjorts i värderingsmetoderna under 2018.

Not 10 Derivatinstrument

31.3.2018, milj. €	Nominellt värde/återstående löptid			Totalt	Verkligt värde*	
	Under 1 år	1–5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat	24 028	88 292	68 670	180 990	2 013	1 435
Clearas via central motpart	8 865	41 020	36 457	86 341	28 332	14 272
Valutaderivat	35 759	8 107	2 752	46 618	944	1 091
Aktie- och indexbundna derivat		3		3	0	
Kreditderivat	27	372	6	405	7	6
Övriga derivat	359	391		750	63	52
Derivat totalt	60 173	97 164	71 429	228 766	3 027	2 585

31.12.2017, milj. €	Nominellt värde/återstående löptid			Totalt	Verkligt värde*	
	Under 1 år	1–5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat	23 391	78 621	66 708	168 720	3 157	2 751
Clearas via central motpart	8 392	38 585	35 615	82 592	941	1 100
Valutaderivat	36 708	9 245	2 815	48 768	982	1 180
Aktie- och indexbundna derivat	286	3		288	2	0
Kreditderivat	28	189	10	227	9	6
Övriga derivat	235	513		748	65	36
Derivat totalt	60 647	88 571	69 533	218 751	4 216	3 973

* I de verkliga värdena ingår upplupna räntor som i balansräkningen redovisas bland övriga tillgångar eller avsättningar och övriga skulder. Dessutom har de verkliga värdena för derivat som clearas av centrala motparter kvittats i balansräkningen.

Not 11 Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om netting

Finansiella tillgångar

	Finansiella tillgångar, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar*	Netto som redovisas i balansräkningen**	Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen	Allmänna avtal om derivatkontrakt***	Mottagna säkerheter	Netto
31.3.2018, milj. €							
Derivat	4 198	-904	3 294		-1 847	-387	1 061

	Finansiella tillgångar, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar*	Netto som redovisas i balansräkningen**	Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen	Allmänna avtal om derivatkontrakt***	Mottagna säkerheter	Netto
31.12.2017, milj. €							
Derivat	4 341	-928	3 412		-1 928	-412	1 072

Finansiella skulder

	Finansiella skulder, brutto	Finansiella tillgångar, brutto, som avdras från finansiella skulder*	Netto som redovisas i balansräkningen**	Finansiella skulder som inte kvittats i balansräkningen	Allmänna avtal om derivatkontrakt***	Ställda säkerheter	Netto
31.3.2018, milj. €							
Derivat	3 945	-1 074	2 870		-1 847	-564	460

	Finansiella skulder, brutto	Finansiella tillgångar, brutto, som avdras från finansiella skulder*	Netto som redovisas i balansräkningen**	Finansiella skulder som inte kvittats i balansräkningen	Allmänna avtal om derivatkontrakt***	Ställda säkerheter	Netto
31.12.2017, milj. €							
Derivat	4 112	-1 085	3 026		-1 928	-717	381

* Inkl. det netto av derivat som clearats dagligen som ingår i kontanta medel, sammanlagt -166 (-161) miljoner euro.

** Verkligt värde utan upplupen ränta.

*** Enligt praxis ingås allmänna avtal om derivatkontrakt med alla derivatmotparter.

Clearing av OTC-derivat via centrala motparter

Standardiserade OTC-derivatransaktioner med finansiella motparter clearas med London Clearing House i enlighet med EMIR-förordningen (EU 648/2012). I den här handlingsmodellen ändras den centrala motparten vid slutet av den dagliga clearingprocessen till derivatmotpart och derivatens dagliga betalningar kvittas med derivatmotparten. Dagligen antingen betalas eller mottas en säkerhet som motsvarar förändringen i det verkliga värdet på öppna avtal (variation margin). De räntederivat som clearas via centrala motparter kvittas i balansräkningen.

Övrig bilateral clearing av OTC-derivat

På derivataffärer mellan koncernen och övriga kunder samt sådana derivataffärer som inte clearas via centrala motparter enligt förordningen, tillämpas antingen ISDAs, koncernens egna eller Finansbranschens allmänna avtal om derivatkontrakt. På basis av de här avtalen kan betalningarna för derivat kvittas transaktionsvis per betalningsdag och då en motpart blivit insolvent eller försatt i konkurs. I avtalsvillkoren kan man dessutom avtala om motpartsspecifika säkerheter. De här derivaten bruttoredo visas i balansräkningen.

Not 12 Fordringar på kreditinstitut och kunder samt problemfordringar

	Inte ned-skrivna (brutto)	Förväntade kreditförluster (ECL)	Balans-värde
31.3.2018, milj. €			
Fordringar på kreditinstitut och kunder			
Fordringar på kreditinstitut	333	1	332
Fordringar på kunder, varav	81 718	513	81 205
bankgarantifordringar	11		11
Finansiell leasing	1 881	6	1 875
Totalt	83 933	521	83 412
Fordringar på kreditinstitut och kunder sektorvis			
Företag	30 672	374	30 298
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	873	3	870
Hushåll	50 284	137	50 146
Ideella organisationer	808	3	805
Offentlig sektor	1 297	3	1 294
Totalt	83 933	521	83 412

	Inte ned-skrivna (brutto)	Ned-skrivna (brutto)	Totalt	Individuella nedskrivningar	Gruppvisa nedskrivningar	Balans-värde
31.12.2017, milj. €						
Fordringar på kreditinstitut och kunder						
Fordringar på kreditinstitut	506		506		2	504
Fordringar på kunder, varav	80 247	627	80 875	421	70	80 383
bankgarantifordringar	2	8	11	8	1	2
Finansiell leasing	1 856		1 856			1 856
Totalt	82 609	627	83 236	421	71	82 744
Fordringar på kreditinstitut och kunder sektorvis						
Företag	29 253	423	29 677	317	38	29 321
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	1 387	0	1 387	0	2	1 385
Hushåll	49 931	201	50 132	102	30	50 000
Ideella organisationer	788	3	791	2	1	789
Offentlig sektor	1 250		1 250		0	1 250
Totalt	82 609	627	83 236	421	71	82 744

	Presterande ("performing") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Nödlidande ("non-performing") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Förväntade kreditförluster (ECL)	Fordringar på kreditinstitut och kunder (netto)
Problemfordringar och exponeringar med anstånd 31.3.2018, milj. €					
Over 90 dagar förfallna fordringar			587	587	372
Förmodas inte bli betalda			481	481	346
Exponeringar med anstånd	1 958	330	2 288	50	2 238
Totalt	1 958	1 398	3 356	400	2 956

	Presterande ("performing") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Nödlidande ("non-performing") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Individuella nedskrivningar	Fordringar på kreditinstitut och kunder (netto)
Problemfordringar och exponeringar med anstånd 31.12.2017, milj. €					
Over 90 dagar förfallna fordringar			611	611	394
Förmodas inte bli betalda			513	513	366
Exponeringar med anstånd	1 876	341	2 217	58	2 160
Totalt	1 876	1 465	3 341	421	2 920

Nyckeltal, %

	31.3.2018	31.12.2017
Individuella nedskrivningar/ECL, % av problemfordringar	11,9 %	12,6 %

Som över 90 dagar förfallna fordringar rapporteras det återstående kapitalet på en fordran där räntan eller kapital förfallit till betalning men inte betalats på tre månader. Som avtal som förmodas inte bli betalda rapporteras avtal i de svagaste ratingklasserna (F för privatkunder och 11–12 för övriga). Som exponeringar med anstånd rapporteras fordringar där villkoren omförhandlats på grund av att kundens betalningsförmåga försämrats. Lånevillkoren för omförhandlade fordringar har mildrats till följd av kundens ekonomiska svårigheter till exempel genom att bevilja kunden amorteringsfrihet för 6–12 mån.

Not 13 Försäkringsrörelsens skulder

Milj. €	31.3.2018	31.12.2017
Avsättningar för oreglerade skador		
Avsättningar för pensioner	2 417	1 516
Övriga avsättningar för oreglerade skador	152	1 054
Räntekomplettering (värdet av försäkringskuldens säkringar)	-12	-12
Totalt	2 557	2 557
Avsättning för intjänade premier		
	854	585
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal		
Skuld för fondförsäkringar	8 656	8 747
Placeringsavtal	1 413	1 411
Totalt	10 069	10 158
Livförsäkringens försäkringsskuld		
	6 639	6 807
Totalt	20 119	20 108

Not 14 Skuldebrev emitterade till allmänheten

Milj. €	31.3.2018	31.12.2017
Obligationslån	8 979	8 974
Obligationslån med bostadssäkerhet (covered bonds)	10 730	10 750
Bankcertifikat, företagscertifikat och ECP	7 995	7 117
Totalt	27 704	26 841

Not 15 Fonden för verkligt värde efter skatt

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat				Totalt
	Skuldebrev	Egetkapital-Instrument	Tillfälligt undantag (overlay approach)	Säkring av kassaflödet	
Milj. €					
Omslutning 31.12.2017	135	25		16	176
Effekten av övergången till IFRS 9 1.1.2018	-2	-25			-28
Ingående balans 1.1.2018	133	0		16	148
Förändringar i verkligt värde	-44	0	-24	3	-65
Realisationsvinster överförda till resultaträkningen	-7		3		-4
Nedskrivningar överförda till resultaträkningen			2		2
Överföringar till räntenetto				-8	-8
Uppskjuten skatt	10	0	4	1	15
Utgående balans 31.3.2018	91	0	-15	11	88

	Finansiella tillgångar som kan säljas				Totalt
	Skuldebrev	Egetkapital-Instrument		Säkring av kassaflödet	
Milj. €					
Ingående balans 1.1.2017	105	172		41	318
Förändringar i verkligt värde	2	12		-1	13
Realisationsvinster överförda till resultaträkningen	-9	-31			-40
Nedskrivningar överförda till resultaträkningen		3			3
Överföringar till räntenetto				-10	-10
Uppskjuten skatt	1	3		2	7
Utgående balans 31.3.2017	100	159		33	292

Fonden för verkligt värde före skatt uppgick till 110 miljoner euro (364) och den uppskjutna skatteskuld som ansluter sig till den uppgick till 44 miljoner euro (73). Vid slutet av rapportperioden ingick i fonden för verkligt värde totalt 23 miljoner euro (274) i positiva värdeförändringar och totalt 41 miljoner euro (22) i negativa värdeförändringar i egetkapitalinstrument.

Den negativa fonden för verkligt värde upplöses genom värdestegringar på tillgångarna, försäljnings förluster och resultatförda nedskrivningar.

Not 16 Ställda säkerheter

Milj. €	31.3.2018	31.12.2017
Ställda för egna skulder och åtaganden		
Panter	1	110
Krediter (säkerhet för covered bonds)	12 737	13 266
Övriga	5 600	5 663
Ställda säkerheter totalt*	18 338	19 039
Derivatskulder med säkerhet	737	889
Övriga skulder med säkerhet	4 037	4 146
Obligationslån med bostadssäkerhet (covered bonds)	10 730	10 750
Totalt	15 504	15 784

* Dessutom har det i centralbanken pantsatts obligationslån för ett säkerhetsvärde på 4,5 miljarder euro. Av dem utgör 1,5 miljarder euro säkerhet för den dagsinterna limiten. Obligationslånen kan tas ut utan förhandstillstånd av centralbanken, och de ingår därför inte i tabellen ovan.

Not 17 Åtaganden utanför balansräkningen

Milj. €	31.3.2018	31.12.2017
Garantier	647	643
Garantiansvar	1 930	1 936
Kreditlöften	12 731	12 176
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	404	372
Övriga åtaganden*	994	1 121
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	16 706	16 247

* Varav skadeförsäkringsrörelsens åtaganden i kapitalfonder 205 miljoner euro (208).

Not 18 Kapitaltäckning för kreditinstitut

Kapitaltäckningen för kreditinstitut har för OP-sammanslutningen redovisats i enlighet med EU:s tillsynsförordning (EU 575/2013) (CRR).

Kapitalbas, milj. €	31.3.2018	31.12.2017
OP Gruppens eget kapital	11 060	11 121
Försäkringsbolagens inverkan på eget kapital avdras	70	92
Fonden för verkligt värde, säkring av kassaflöde	-11	-16
Kärnprimärkapital (CET1) före avdrag	11 119	11 197
Immateriella tillgångar	-719	-717
Overskott i pensionsansvar och värderingskorrigeringar	-34	-31
Andelskapital som återbetalas		-148
Planerad vinstutdelning	-75	-90
Nedskrivningar - förväntade förluster underskott	-301	-320
Kärnprimärkapital (CET1)	9 990	9 891
Kapitallån på vilka tillämpas övergångsbestämmelse	80	81
Primärkapitaltillskott (AT1)	80	81
Primärkapital (T1)	10 070	9 973
Debenturlån	1 088	1 121
Supplementärkapital (T2)	1 088	1 121
Kapitalbas totalt	11 159	11 093

Från kärnprimärkapitalet (CET1) har dragits av en försiktig värderingsjustering på 21 (20) miljoner euro.

Den uppskattade vinstutdelningen 31.3.2018 innehåller 52 miljoner euro i outbetald vinstutdelning för 2017. Av kärnprimärkapitalet har i enlighet med tillsynsmyndigheternas tillstånd under jämförelseåret dragits av 148 miljoner euro för uppsagt andelskapital som återbetalats till kunderna i januari 2018. På kapitallån har tillämpats övergångsbestämmelser för gamla kapitalinstrument.

Totalt riskvägt exponeringsbelopp, milj. €	31.3.2018	31.12.2017
Kredit- och motpartsrisk	39 431	39 383
Schablonmetoden (SA)	3 846	3 859
Exponeringar mot stater och centralbanker	18	18
Institutsexponeringar	8	8
Företagsexponeringar	2 386	2 423
Hushållsexponeringar	1 038	1 057
Övriga*	395	353
Intermetoden (IRB)	35 585	35 525
Institutsexponeringar	1 007	1 054
Företagsexponeringar	21 851	21 438
Hushållsexponeringar	4 786	4 959
Aktieexponeringar**	6 838	7 002
Övriga	1 103	1 072
Marknads- och avvecklingsrisken, schablonmetoden	1 427	1 179
Operativ risk, schablonmetoden	4 136	3 958
Värdejustering av exponeringar (CVA)	210	205
Totalt riskvägt exponeringsbelopp	45 205	44 725
Riskviktsgolv enligt ECB:s beslut	4 768	4 492
Totalt riskvägt exponeringsbelopp Inklusivt riskviktsgolv	49 973	49 216

* Av riskvikten i posten Övriga består 346 miljoner (283) euro av uppskjutna skattefordringar som behandlas med riskvikten 250 procent av kärnprimärkapitalen i stället för att dras av.

** Riskvikten för aktieexponeringar inkluderar 6,4 miljarder euro för OP Gruppens interna investeringar i försäkringsföretag.

Relationstal, %	31.3.2018	31.12.2017
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	20,0	20,1
Tier 1 - kapitalrelation	20,2	20,3
Kapitalrelation	22,3	22,5
Relationstal utan övergångsbestämmelser, %	31.3.2018	31.12.2017
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	20,0	20,1
Tier 1 - kapitalrelation	20,0	20,1
Kapitalrelation	22,2	22,4
Relationstal utan riskvikts-golv, %	31.3.2018	31.12.2017
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	22,1	22,1
Tier 1 - kapitalrelation	22,3	22,3
Kapitalrelation	24,7	24,8

Risikvikts-golvens inverkan på CET 1 - relationstalet var -2,1 procentenheter.

Kapitalkrav, milj. €	31.3.2018	31.12.2017
Kapitalbas	11 159	11 093
Kapitalkrav	7 133	7 027
Buffert för kapitalkrav	4 025	4 067

Kapitalkravet 14,3 procent består av minimikravet 8 procent, kapitalkonservningsbufferten 2,5 procent, O-SII-kapitalkravet 2,0 procent, ECB:s kapitalkrav (P2R) 1,75 procent och landersvisa kontryckiska buffertkrav för exponeringar i utlandet. ECB:s P2R-krav trädde i kraft 1.1.2017.

Skuldsättning, milj. €	31.3.2018	31.12.2017
Primärkapital (T1)	10 070	9 973
Exponeringar totalt	126 785	127 027
Bruttosoliditetsgrad, %	7,9	7,9

Den mätare som beskriver skuldsättningen, dvs. bruttosoliditetsgraden (Leverage Ratio), redovisas i enlighet med kommissionens delegerade förordning. Enligt utkasten till bestämmelser är miniminivån tre procent.

Översikt av riskvägda exponeringsbelopp (EU-OV1), milj. €

	Riskvägda exponeringsbelopp		Minimikapitalkrav
	31.3.2018	31.12.2017	31.3.2018
1 Kreditrisk (exklusive motparts-kreditrisk)	38 563	38 569	3 085
2 Varav schablonmetoden	4 544	4 584	364
3 Varav den grundläggande internmetoden	22 394	22 024	1 792
4 Varav den avancerade internmetoden	4 786	4 959	383
5 Varav den kapitalrelaterade internmetoden inom ramen för den enkla riskvikta metoden	386	541	31
5a Varav aktieexponeringar med PD/LGD-metod	6 452	6 461	516
6 Motparts-kreditrisk	695	694	56
7 Varav marknadsvärdering	485	489	39
12 Varav kreditvärdighetsjustering	210	205	17
13 Avvecklingsrisk	0	1	0
14 Värdepapperiserings-exponeringar utanför handelslagret (efter taket)	37	42	3
15 Varav internmetoden	37	42	3
19 Marknadsrisk	1 427	1 178	114
20 Varav schablonmetoden	1 427	1 178	114
23 Operativ risk	4 136	3 958	331
25 Varav schablonmetoden	4 136	3 958	331
27 Belopp under trösklarna för avdrag (föremål för riskviktning på 250 procent)	346	283	28
29 Totalt	45 205	44 725	3 616
30 Riskvikts-golv enligt ECB:s beslut	4 768	4 492	381
31 Totalt riskvägt exponeringsbelopp Inklusivt riskvikts-golv	49 973	49 216	3 998

Det totala riskvägda exponeringsbeloppet ökade med 1,5 procent från slutet av förra året. Utan ECB:s riskvikts-golv var ökningen, 1,1 procent.

De riskvikts-golv som avses i ECB:s beslut riktas bland hushållsexponeringarna till andra exponeringar än SME-företagsexponeringar. De golv som fastställts för de här genomsnittliga riskvikterna utgör 15,4 procent för exponeringar med säkerhet i fastigheter och 32,7 procent för övriga exponeringar. ECB:s riskvikts-golv gäller åtminstone till Q3/2018.

Flödesanalyser av riskvägt exponeringsbelopp avseende kreditriskexponeringar som behandlas enligt internmetoden (EU-CR8), milj. €

	a	b
	Riskvägda exponerings- belopp	Kapitalkrav
1 Riskvägda exponeringsbelopp vid slutet av den föregående rapporteringsperioden	26 983	2 159
2 Storlek på tillgångar	377	30
3 Tillgängskvalitet	-179	-14
9 Riskvägda exponeringsbelopp vid slutet av rapporteringsperioden	27 180	2 174

Förändringarna i hushållsexponeringar, företagsexponeringar och institutsexponeringar redovisas med en flödesanalys. Exponeringsbeloppen ökade inom företags- och hushållsexponeringarna, institutsexponeringarna minskade något. Förändringarna i kvaliteten på åtagandena var en följd av att kreditlöftena ökat snabbare än åtagandena i balansräkningen. Kreditstockens art hölls på samma goda nivå som vid årsskiftet.

Not 19 Exponeringar enligt ratingklass

Hushållsexponeringar enligt ratingklass (AIRB)

Alla hushållsexponeringar 31.3.2018

Ratingklass	Balansposter, exponeringsbelopp (EAD), milj. €	Poster utanför balansräkningen, exponeringsbelopp (EAD), milj. €	CF, genomsnitt, %	PD, genomsnitt, %	LGD, genomsnitt, %	Risikvägda poster, milj. €	Risikvikt, genomsnitt, %	Förväntad förlust, milj. €
Privatkunder totalt	48 429	1 956	51,6	0,7	17,2	4 047	7,4	170
A	30 388	1 507	52,1	0,0	16,3	571	1,8	2
B	10 356	368	50,2	0,1	16,4	520	4,9	2
C	3 744	59	49,0	0,5	22,5	661	17,4	4
D	2 147	18	45,5	2,3	20,9	788	36,4	10
E	1 363	4	41,6	20,2	21,0	1 147	84,0	56
F	431			100,0	24,5	359	83,4	95
Företagskunder totalt	1 463	132	68,5	3,3	38,4	740	42,4	42
2,5-5,5	472	42	67,8	0,4	23,5	61	11,9	0
6,0-7,0	569	54	66,9	1,3	42,9	257	41,3	4
7,5-8,5	284	27	70,7	5,0	47,8	219	70,4	8
9,0-10,0	98	10	75,2	23,6	48,1	122	112,5	12
11,0-12,0	40			100,0	59,7	81	201,0	18
Totalt	49 892	2 089	52,4	0,8	17,9	4 786	8,4	212

Alla hushållsexponeringar 31.12.2017

Ratingklass	Balansposter, exponeringsbelopp (EAD), milj. €	Poster utanför balansräkningen, exponeringsbelopp (EAD), milj. €	CF, genomsnitt, %	PD, genomsnitt, %	LGD, genomsnitt, %	Risikvägda poster, milj. €	Risikvikt, genomsnitt, %	Förväntad förlust, milj. €
Privatkunder totalt	48 246	1 622	53,1	0,7	17,0	4 159	7,5	157
A	29 908	879	52,4	0,0	15,8	528	1,7	2
B	10 536	642	53,8	0,1	17,2	592	5,3	3
C	3 854	74	56,6	0,5	21,9	666	17,0	4
D	2 168	23	52,7	2,3	20,6	789	36,0	10
E	1 365	3	45,0	20,0	20,8	1 142	83,5	56
F	415			100,0	25,1	441	106,3	82
Företagskunder totalt	1 459	137	68,4	3,4	38,3	800	42,6	42
2,5-5,5	459	41	67,9	0,4	22,6	57	11,5	0
6,0-7,0	569	57	66,7	1,3	42,6	257	41,1	4
7,5-8,5	285	28	70,6	5,1	47,6	221	70,5	8
9,0-10,0	103	11	74,4	23,4	47,6	127	111,2	12
11,0-12,0	43			100,0	65,3	138	320,6	18
Totalt	49 706	1 759	54,1	0,8	17,7	4 959	8,6	199

I PD-genomsnittet och risikvikten har inte beaktats fallissemang, dvs. ratingklasserna 11,0 och 12,0 samt F. Risikviktsgolven har inte beaktats i siffrorna.

Företagsexponeringar enligt ratingklass (FIRB)

31.3.2018									
Ratingklass	Balansposter, exponeringsbelopp (EAD), milj. €	Poster utanför balansräkningen, exponeringsbelopp (EAD), milj. €	CF, genomsnitt, %	PD, genomsnitt, %	LGD, genomsnitt, %	Riskvägda poster, milj. €	Riskvikt, genomsnitt, %	Förväntad förlust, milj. €	
1,0-2,0	681	256	89,6	0,0	44,7	137	14,7	0	
2,5-5,5	15 323	3 740	72,3	0,2	44,5	7 456	39,1	18	
6,0-7,0	6 786	1 461	70,2	1,4	44,0	7 155	86,8	49	
7,5-8,5	4 046	631	68,6	4,4	44,0	5 584	119,4	90	
9,0-10,0	696	102	59,8	20,1	44,2	1 519	190,3	71	
11,0-12,0	683	26	60,2	100,0	45,1			319	
Totalt	28 215	6 216	71,7	1,5	44,3	21 851	64,8	548	

31.12.2017									
Ratingklass	Balansposter, exponeringsbelopp (EAD), milj. €	Poster utanför balansräkningen, exponeringsbelopp (EAD), milj. €	CF, genomsnitt, %	PD, genomsnitt, %	LGD, genomsnitt, %	Riskvägda poster, milj. €	Riskvikt, genomsnitt, %	Förväntad förlust, milj. €	
1,0-2,0	667	214	93,3	0,0	44,7	128	14,6	0	
2,5-5,5	14 933	3 867	72,7	0,2	44,5	7 335	39,0	18	
6,0-7,0	6 622	1 376	69,7	1,3	44,0	6 803	85,1	45	
7,5-8,5	3 895	763	70,0	4,3	44,1	5 596	120,1	89	
9,0-10,0	681	142	62,5	19,9	44,2	1 576	191,5	72	
11,0-12,0	717	26	59,2	100,0	45,0			335	
Totalt	27 516	6 388	71,9	1,5	44,3	21 438	64,7	560	

I PD-genomsnittet och riskvikten har inte beaktats fallissemang, dvs. ratingklasserna 11,0 och 12,0.

Not 20 Försäkringsbolagens solvens

Milj. €	31.3.2018		31.12.2017	
	Livför- säkrings- rörelsen	Skade- försäkrings- rörelsen	Livför- säkrings- rörelsen	Skade- försäkrings- rörelsen
Medräkningsbara kapitalbasmedel	1 305	929	1 317	902
Solvenskapitalkrav (SCR)				
Marknadsrisk	697	477	759	460
Försäkringsrisk	373	291	394	289
Motpartsrisk	30	40	27	40
Operativ risk	35	45	36	45
Diversifieringseffekter och förlusttäckningskapacitet	-498	-176	-541	-169
Totalt	637	677	674	666
Buffert för SCR	668	252	643	236
SCR-relation, %	205	137	195	135
SCR-relation, % (utan övergångsbestämmelse)	159	137	151	135

Siffrorna motsvarar OP Gruppens värdering och övergångsbestämmelserna har beaktats i dem.

Not 21 OP Gruppens kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

Milj. €	31.3.2018	31.12.2017
OP Gruppens egna kapital	11 060	11 121
Kapitallån och debenturlån	1 169	1 202
Övriga branschvisa poster som inte ingår i kapitalbasen	-93	-236
Goodwill och immateriella tillgångar	-1 524	-1 525
Värderingsdifferenser i försäkringsrörelsen*	812	824
Planerad utdelning	-75	-90
Poster som enligt IFRS dras av från kapitalbasen**	8	3
Nedskrivningar - förväntade förluster underskott	-275	-294
Konglomeratets kapitalbas totalt	11 083	11 005
Kapitalbaskravet i kreditinstitutsverksamheten***	6 214	6 107
Kapitalbaskravet i försäkringsrörelsen*	1 315	1 340
Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas	7 529	7 447
Konglomeratets kapitaltäckning	3 554	3 558
Konglomeratets kapitalrelation (kapitalbasen/minimibeloppet av kapitalbasen) (%)	147	148

* Värderingsdifferenser och bedömning av SCR enligt försäkringsbolagens solvens.

** Överskott i pensionsansvar, värdering av säkringen av kassaflöde från fonden för verkligt värde.

*** Totalt riskvägt exponeringsbelopp x 14,3 %.

Övergångsbestämmelserna och riskviktsgolven har beaktats i siffrorna. Riskviktsgolven sänkte kapitalrelationen med cirka 15 procentenheter.

Not 22 Närståendetransaktioner

OP Gruppens närstående består av de företag som konsolideras i OP Gruppens bokslut, intresseföretagen, ledningen och deras nära familjemedlemmar samt övriga närstående företag. Till OP Gruppens ledning räknas OP Gruppens chefsdirektör (ordförande för OP Andelslags direktion), OP Andelslags verkställande direktör, ledamöterna och ersättarna i direktionen och ledamöterna i förvaltningsrådet. Till ledningens närstående räknas också bolag, i vilka den som hör till ledningen eller en nära familjemedlem till en sådan person har ett betydande inflytande. Övriga närstående företag är OP-Eläkekassa och OP-Eläkesätiö.

På lån beviljade till närstående tillämpas bankens normala kreditvillkor. Lånen är bundna till de referensräntor som tillämpas allmänt.

Inga väsentliga förändringar har skett i närståendetransaktionerna efter 31.12.2017.

Finansiell information 2018

Delårsrapporterna 2018 offentliggörs följande dagar:

Delårsrapport 1.1–30.6.2018	1.8.2018
Delårsrapport 1.1–30.9.2018	31.10.2018

Helsingfors 3.5.2018

OP Andelslag
Direktionen

Närmare upplysningar:

Chefdirektör Timo Ritakallio, tfn 010 252 4500

Ekonomidirektör Harri Luhtala, tfn 010 252 2433

Kommunikationsdirektör Carina Geber-Teir, tfn 010 252 8394

www.op.fi